

DRAUGAS

PERIODICALS
July 30, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, LIEPOS - JULY 30, 1999

*****MIXED ADC 606
S180 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07/29/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 147
Kaina 50 c.

Konservatorių partijoje — nauja vadovybės sandara

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) — Lietuvos konservatoriai svarsto galimybę sutvarkyti savo partijos vadovybę pagal Vokietijos krikščionių demokratų pavyzdį, ketvirtadienį spaudos konferencijoje pranešė konservatorių valdybos narys, Seimo kancleris Jurgis Razma. Jis komentavo trečiadienio vakarą vykusį bendrą partijos valdybos ir politinės tarybos posėdį.

Pasak J. Razmos, naujojo partijos vadovybės modelio projektą pasiūlė valdybos narys, Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius.

J. Razmos teigimu, „vis daugiau šalininkų susilaukia“ Helmut Kohl vadovaujamos Krikščionių demokratų sąjungos (CDU) vadovybės modelis, kuriuo remiantis, konservatorių partijoje būtų viena aukščiausia, vadovaujanti struktūra, „kuri galėtų būti suprantama, kaip dabartinės politinės tarybos ir valdybos suma“. Ši struktūra, kurią J. Razma sąlygiškai pavadino „valdyba“, turėtų savo prezidentą, kuris atitiktų dabartinę politinę tarybą.

Opozicija vis dar nenusiramina dėl neeilinės sesijos

Vilnius, liepos 29 d. (BNS-Elta) — Opozicinės Seimo socialdemokratų ir LDDP frakcijos dar kartą ragina Seimo vadovus surengti neeilinę Seimo sesiją, kad nebūtų toliau didinami valstybės nuostoliai.

Socialdemokratų partijos ir LDDP pirmininkai Vytenis Andriukaitis ir Česlovas Juršėnas ketvirtadienį perdavė Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui bendrą pareiškimą, kuriame jis prašomas paraginti valdanciąją daugumą palaikyti ankstesnį opozicijos pasiūlymą suaukšti neeilinę sesiją.

Praėjusią savaitę grupė Seimo narių, daugiausiai atstovaujančių LDDP ir LSDP frakcijoms, pradėjo rinkti parašus dėl neeilinės sesijos, kurioje būtų aptarta Lietuvos ūkio bei finansų padėtis bei, vyriausybei pateiktus projektą, sumažintas biudžeto išlaidų planas.

Anot Č. Juršeno ir V. Andriukaicio, tai būtina padaryti, nes tokį projektą svarstant tik rugsėjo mėnesį, būtų sudaryta sunkumų mokslo ir sveikimo sistemai bei žemdirbiams, kurių darbas yra sezoninis.

Opozicija primena, kad pasiūlymas persvarstyti biudžetą buvo iškeltas dar birželį, todėl tai galima buvo padaryti dar pavasario sesijoje. Anot pareiškimo, „delsimas pradėti diskusiją ir antikrizinių priemonių paiešką reiškia tik nuostolių didėjimą, negatyvių pasekmių kaupimąsi ir tikimybę, jog ūkinė padėtis taps vis sunkiau valdoma“.

Parašų rinkimas Seime sustojo, kai Seimo centristai nutarė nepasirašyti kreipimosi dėl sesijos suaukštinimo. Sesijos rengėjai turi surinkti kiek daugiau negu 20 parašų, o sesijai suaukšti reikalinga mažiau nei 47 Seimo narių parama.

V. Landsbergis bei premjeras Rolandas Paksas yra pareiškę, kad suaukšti sesiją nėra prasmės, kol vyriausybė nėra parengusi pakoreguoto

biudžeto projekto. Seimo kancleris, Konservatorių partijos valdybos nario Jurgio Razmos nuomone, opozicinių partijų kreipimasis į Seimo pirmininką yra parodo mojo pobūdžio.

„Ši iniciatyva yra susijusi su noru atkreipti kuo didesnę dėmesį į save artėjant rinkimams, parodyti, kad štai mes esame labiausiai susirūpinę, turim geriausių idėjų dėl biudžeto pakeitimų“, sako ketvirtadienio spaudos konferencijoje J. Razma, pastebėdamas, kad tai normalus opozicijos elgesys.

Liepą konservatorių suvažiavime buvo nuspręsta tobulinti partijos įstatus, aiškiau apibrėžiant politinės tarybos ir valdybos uždavinius bei įgaliojimus ir keičiant valdybos formavimo principus. Tačiau, pasak J. Razmos, neretai atskirti darbus, kurių klausimą kuriai struktūrai spręsti, būna sudėtinga.

„Amžiaus statyba“ iškeldino meną

Vilnius, liepos 29 d. (Elta) — Ateinančių metų lapkritį Vilniaus centre, vietoj buvusio Rusų dramos teatro, bus atidarytas aštuonių aukštų įstatų pastatas „Biznio centras 2000“, kuriame planuojama įrengti dviejų aukštų požeminę automobilių saugojimo aikštę, pirmajame aukšte įsikurs parduotuvės, restoranas bei kavinės, likusiuose aukštuose — įstaigos.

Nekilnojamojo turto plėtojimo firmos „Pinus Proprius“, kurios užsakymu atliekami centro statybos darbai, atstovas Marius Baltramiejūnas sako, kad nuo nepriklausomybės atgavimo tai yra viena didžiausių komercinių statybų Vilniuje.

M. Baltramiejūnas papasakojo, kad sklypo paruošimo darbai prasidėjo pernai vasarą ir užtruko metus: per tą laiką sklypas buvo išvalytas nuo betono, sutvirtinti jo kraštai bei

parengta įstatymų. Ambasadoriaus teigimu, NATO valstybės „supranta Lietuvos ekonominis sunkumus“ ir kol kas neigiamai nekomentuoją išlaidų mažinimą.

Nuo metų pradžios krašto apsauga iš valstybės biudžeto ir užsienio paskolų negavo maždaug 118 mln. litų. Manoma, kad šiemet mažėjant Lietuvos BVP, atitinkamai sumažės ir kariuomenei skiriamų lėšų.

Anksčiau Seimo Nacionalinės saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Algirdas Katkus spėjo, kad dėl biudžeto mažinimo krašto apsauga neteks maždaug 80 milijonų litų. KAM paprastasis išlaidas ketinama sumažinti 10-15 proc., nepaprastasis — 50 proc. Svarstoma galimybė sustabdyti KAM vykdomas statybas, sumažinti karinės aparangos ir amunicijos užsakymus, patikslinti šauktinių skaičių.

Pasak A. Linkevičiaus, Seimo komisijai vertėtų „inventurizuoti santykius“ su NATO valstybių parlamentais, nes „ateis tas metas, kai 19-oje valstybių parlamentuose bus ratifikuojamas mūsų įstojimas“. Anot ambasadoriaus, komisijos veikla svarbi, nes būtent Seimas priims su įstojimu susijusius teisės aktus,

Nuotr.: Šioje vietoje neseniai stovėjo Rusų dramos teatras.

„Amžiaus statyba“ iškeldino meną

Vilnius, liepos 29 d. (Elta) — Ateinančių metų lapkritį Vilniaus centre, vietoj buvusio Rusų dramos teatro, bus atidarytas aštuonių aukštų įstatų pastatas „Biznio centras 2000“, kuriame planuojama įrengti dviejų aukštų požeminę automobilių saugojimo aikštę, pirmajame aukšte įsikurs parduotuvės, restoranas bei kavinės, likusiuose aukštuose — įstaigos.

Nekilnojamojo turto plėtojimo firmos „Pinus Proprius“, kurios užsakymu atliekami centro statybos darbai, atstovas Marius Baltramiejūnas sako, kad nuo nepriklausomybės atgavimo tai yra viena didžiausių komercinių statybų Vilniuje.

M. Baltramiejūnas papasakojo, kad sklypo paruošimo darbai prasidėjo pernai vasarą ir užtruko metus: per tą laiką sklypas buvo išvalytas nuo betono, sutvirtinti jo kraštai bei

parengta įstatymų. Ambasadoriaus teigimu, NATO valstybės „supranta Lietuvos ekonominis sunkumus“ ir kol kas neigiamai nekomentuoją išlaidų mažinimą.

Nuo metų pradžios krašto apsauga iš valstybės biudžeto ir užsienio paskolų negavo maždaug 118 mln. litų. Manoma, kad šiemet mažėjant Lietuvos BVP, atitinkamai sumažės ir kariuomenei skiriamų lėšų.

Anksčiau Seimo Nacionalinės saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Algirdas Katkus spėjo, kad dėl biudžeto mažinimo krašto apsauga neteks maždaug 80 milijonų litų. KAM paprastasis išlaidas ketinama sumažinti 10-15 proc., nepaprastasis — 50 proc. Svarstoma galimybė sustabdyti KAM vykdomas statybas, sumažinti karinės aparangos ir amunicijos užsakymus, patikslinti šauktinių skaičių.

Pasak A. Linkevičiaus, Seimo komisijai vertėtų „inventurizuoti santykius“ su NATO valstybių parlamentais, nes „ateis tas metas, kai 19-oje valstybių parlamentuose bus ratifikuojamas mūsų įstojimas“. Anot ambasadoriaus, komisijos veikla svarbi, nes būtent Seimas priims su įstojimu susijusius teisės aktus,

aplinkinių namų pamatai, įrengta vandens nutekėjimo sistema. Šiuo metu jau pradėtos įrenginėti automobilių stovėjimo aikštelės.

Per pirmąjį centro aukštą tarp parduotuvių, restorano ir kavinų drieksis pasazas — jis atkartos tarp Vilniaus ir J. Gaigalų gatvių esantį vieno metro aukščio skirtumą, todėl horizontaliai nebus lygus. Šio aukšto vidų umatoma puošti skulptūromis bei gele-

mis. Likusiuose penkiuose aukštuose įsikurs įstaigos. Architektai suprojektavo du šviesos šulinius, kurie eis išilgai viso centro.

Bus atstatyti remonto metu šioje vietoje stovėjusių trijų pastatų fragmentai: trys aukštai ir stogas. Moderniosios pastato dalies nesimatyti, ji nuo sienos krašto bus atitaukta per šešis metrus. J. Gaigalų gatvėje bus matomos parduotuvių vitrinos, reklaminiai užrašai, fasadas su įkomponuotomis granito plokštėmis atitiks aplinkinių namų fasadų stilių.

Minskas savo disidentą vizitą Vilniuje vertina kaip privatų

Vilnius-Minskas, liepos 29 d. (BNS) — Baltarusijos Užsienio reikalų ministerija Seimon Šareckij būvimą Lietuvoje vertina kaip „privatų asmens vizitą“, spaudos konferencijoje ketvirtadienį pareiškė Baltarusijos UR viceministras Nikolaj Borisjevič, pranešė Rusijos naujienų agentūra „Interfax“.

Apie oficialią Minsko nuostatą Lietuvos URM vadovą Algirdą Saudargą ketvirtadienį informavo Baltarusijos ambasadorius Vilniuje Vladimir Garkun, kuris perdavė Baltarusijos vadovų susirūpinimą dėl S. Šareckij būvimo Lietuvoje aplinkybių.

Ministras A. Saudargas papabrėžė, kad Lietuvos vyriausybės nuostata santykiuose su Baltarusija nepasikeitė — norima šiuos santykius plėtoti geros kaimynystės ir tarpusavio supratimo dvasia.

13-jo šaukimo Baltarusijos Aukščiausios tarybos, kurią 1996 metais paleido prezidentas Aleksandr Lukašenka, pirmininkas S. Šareckij i Lietuvą atvyko praėjusį ketvirtadienį. „Interfax“ duomenimis, šios savaitės pradžioje i Lietuvą atvažiavo ir jo žmona Galina. S. Šareckij Lietuvos valdžia skyrė vyriausybę apsauga, įskaitant automobilį.

Antradienį UR viceministras Vygaudas Ušackas išreiškė viltį, kad S. Šareckij būvimas nepablogins Lietuvos ir Baltarusijos santykių. Jis pabrėžė, kad Lietuvos Seimas, kaip ir kitos tarptautinės par-

tirtins biudžeto išlaidas. „Mūsų tikslas yra visomis išgalėmis stengtis, kad 2002 metais, kai planuojamas NATO viršūnių susitikimas, būtų Lietuvai sekmingi“, sako R. Juknevičienė.

* Kadangi grūdų auginimas Lietuvoje, palyginti su Europos Sąjungos ir kitomis valstybėmis neturi pranašumų, Lietuvoje jėgų plotai mažės. Pernai jėgų pasėliai sudarė 1 mln. 173,000 ha, tačiau manoma, kad 2003 metais jų plotai sumažės iki 1 mln. 50,000 ha. Grūdų poreikis taip pat bus mažesnis. (Elta)

„Williams“ ieško galimybių pakeisti įstatymus

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) — JAV bendrovė „Williams International“ su Seimo konservatorių vadovais tarėsi dėl galimų įstatymų pakeitimų, kurių „Williams“ teigimu, reikia būsimoms sutartims su Lietuvos vyriausybe įgyvendinti.

Seime ketvirtadienį įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius, „Williams“ vadovaujantys atstovai Randy Majors ir Steve Hunkus.

Pasak A. Kubiliaus, susitikime buvo diskutuojama, „ar nereikėtų daryti kai kurių įstatymų pataisų, kad susitarimai su „Williams“ būtų įgyvendinti“. Anot A. Kubiliaus, tai kuo įvairiausi įstatymai, „susiję su finansavimu, įvairiomis galimybėmis teikti paslaugas, vyriausybei priimti išipareigojimus“.

Seimo pirmininko pavaduotojo teigimu, „Williams“ ir vyriausybės teisininkai būtynbė keisti įstatymus vertina skirtingai.

A. Kubilius sakė, jog „galima rasti formuluotes, kurios neprieštarautų įstatymams“. Jis sakė siekiant, kad įstatymų pataisos būtų minimalios. Anot jo, galimos pataisos susijusios „ne su sutarčių pasirašymu, bet su įgyvendinimu“. Jis pabrėžė, jog Lietuva sieks pasirašyti sutartis iki rugsėjo pradžios.

Pasak „Williams“ atstovo R. Majors, susitikimu siekta,

kad visi „suprastų reikalus, kad galėtų susėsti ir ieškoti specifinių sprendimų“.

Jis nekommentavo problemų esmės, tepasakęs, kad dauguma iškilusių klausimų yra teisinio pobūdžio, tačiau esama ir komercinių bruožų.

Rengiama „sutartis nekeičiama — tiesiama aiškumo ir norima rasti sprendimus“, sako R. Majors.

Interviu „Lietuvos rytui“ Ūkio ministerijos Energetikos plėtros departamento direktorius, susivienijimo „Mazeikių nafta“ valdybos pirmininkas Jonas Kazlauskas sakė, kad vienas nesutarimų su „Williams“ yra dėl šiais metais sudariusio kapitalo trūkumo — per 5 šių metų mėnesius tai kuo įvairiausi įstatymai, „susiję su finansavimu, įvairiomis galimybėmis teikti paslaugas, vyriausybei priimti išipareigojimus“.

Seimo pirmininko pavaduotojo teigimu, „Williams“ ir vyriausybės teisininkai būtynbė keisti įstatymus vertina skirtingai.

A. Kubilius sakė, jog „galima rasti formuluotes, kurios neprieštarautų įstatymams“. Jis sakė siekiant, kad įstatymų pataisos būtų minimalios. Anot jo, galimos pataisos susijusios „ne su sutarčių pasirašymu, bet su įgyvendinimu“. Jis pabrėžė, jog Lietuva sieks pasirašyti sutartis iki rugsėjo pradžios.

Pasak „Williams“ atstovo R. Majors, susitikimu siekta,

kad visi „suprastų reikalus, kad galėtų susėsti ir ieškoti specifinių sprendimų“.

kad visi „suprastų reikalus, kad galėtų susėsti ir ieškoti specifinių sprendimų“.

Jis nekommentavo problemų esmės, tepasakęs, kad dauguma iškilusių klausimų yra teisinio pobūdžio, tačiau esama ir komercinių bruožų.

Rengiama „sutartis nekeičiama — tiesiama aiškumo ir norima rasti sprendimus“, sako R. Majors.

Interviu „Lietuvos rytui“ Ūkio ministerijos Energetikos plėtros departamento direktorius, susivienijimo „Mazeikių nafta“ valdybos pirmininkas Jonas Kazlauskas sakė, kad vienas nesutarimų su „Williams“ yra dėl šiais metais sudariusio kapitalo trūkumo — per 5 šių metų mėnesius tai kuo įvairiausi įstatymai, „susiję su finansavimu, įvairiomis galimybėmis teikti paslaugas, vyriausybei priimti išipareigojimus“.

Seimo pirmininko pavaduotojo teigimu, „Williams“ ir vyriausybės teisininkai būtynbė keisti įstatymus vertina skirtingai.

A. Kubilius sakė, jog „galima rasti formuluotes, kurios neprieštarautų įstatymams“. Jis sakė siekiant, kad įstatymų pataisos būtų minimalios. Anot jo, galimos pataisos susijusios „ne su sutarčių pasirašymu, bet su įgyvendinimu“. Jis pabrėžė, jog Lietuva sieks pasirašyti sutartis iki rugsėjo pradžios.

Pasak „Williams“ atstovo R. Majors, susitikimu siekta,

kad visi „suprastų reikalus, kad galėtų susėsti ir ieškoti specifinių sprendimų“.

„Nevežio“ jūrininkai nutraukė bado streiką

Klaipėda, liepos 29 d. (BNS) — Savaitę badavusi laivo „Nevežis“ įgula ketvirtadienį, nutraukė bado streiką.

Bendrovės „Senoji Baltija“ gamybinio transportinio laivo „Nevežis“ įgula bado akciją paskelbė praėjusį ketvirtadienį. Kraštutinės priemonės laivo jūrininkai ėmėsi siekdami atgauti 62,000 litų, kuriuos įsiskolino kooperatinė bendrovė „Jūrų prekyba“ už keturis igulos darbo mėnesius jūroje.

Laivo kapitonas Vladas Maslauskas sakė, kad akcijos tikslas pasiektas — toliau jų pinigais rūpinis prokuratūra. Ketvirtadienį į laivą atvyko prokuratoriaus darbuotojai bei laivo savininkai.

Laivo įgula su jais neatsisakantiems darbdaviui „Jūrų prekybos“ valdytojų Arvydai Kiltinavičiui pateiks ieškinį. Laivo kapitonas įsitikinęs, kad be prokuratūros ir teismo savo uždirtų pinigų įgula nebeatgaus, nes A. Kiltinavičius yra „sukčių sukičius su dideliu stažu“.

Bado akcijoje dalyvavę jūreiviai mano, kad jų problemos pradėjo sprestis, į jas atkreipus dėmesį prezidentui Valdui Adamkui. Jis, viešėdamas „Jūros“ šventėje Klaipėdoje, domėjosi, kodėl badauja „Nevežio“ įgula.

Prieš savaitę pradėto bado akcijoje dalyvavo 22 „Nevežio“ igulos nariai. Badaujantys jūreiviai kasdien apžiūredavo gydytojas. Ketvirtą badavimo dieną, gydytojo siūlymu, nutraukė vienas igulos narys. Likusieji toliau gerė tik mineralinį vandenį. Per dieną jo išgerdavo po 4 litrus. Jūrininkai teigia per savaitę netekę po 5-6 kg svorio. Baigė bado akciją. „Nevežio“ jūrininkai savaitę praleis reabilitacijos periodą namuose.

KALENDORIUS

Liepos 30 d.: Sv. Petras aukštas; Abdonas, Bijūnas, Donatė, Jovile, Nortautas, Radvile. 1991 m. Rusijos prezidentas Boris Jėlcin pasirašė sutartį su Lietuva, kuria Rusija pripažino Lietuvos nepriklausomybę.

Liepos 31 d.: Sv. Ignacas Lojola; Elena, Ignatas, Sanginas, Sigita, Sigitas, Vykinė.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

IX SAVANORIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Š.m. liepos 2-4 d. Lietuvoje vyko Krašto apsaugos savanorių sporto žaidynės. Tai jau devintosios metinės žaidynės. Pirmosios tokios žaidynės 1991 m. įvyko Vilniuje, jų pirmosios vietos laimėtojai buvo Kauno rinktinė.

Antrosios žaidynės 1992 m. vyko Vilniuje, 1-mos vietos laimėtojai — Alytaus rinktinė. Trečiosios žaidynės 1993 m. vyko Klaipėdoje, 1-ję vietą — Panevėžio rinktinė.

Ketvirtosios žaidynės 1994 m. vyko Panevėžyje, 1-ję vietą — Panevėžio rinktinė.

Penktosios žaidynės 1995 m. vyko Kaune, 1-sios vietos laimėtojai Kauno rinktinė.

Šeštosios žaidynės 1996 m. vyko Taurageje, 1-ję vietą — Panevėžio rinktinė.

Septintosios žaidynės 1997 m. vyko Alytuje, 1-ję vietą — Kauno rinktinė.

Aštuntosios žaidynės 1998 m. vyko Šiauliuose, 1-ję vietą — Kauno rinktinė.

Devintosios žaidynės 1999 m. vyko Marijampolėje. Kas buvo šių žaidynių 1-sios vietos laimėtojai dar neturime žinių.

Liepos 2 d. žaidynių išvakarėse Marijampolėje, J. Basanavičiaus aikštėje vyko KASP štabo orkestro koncertas.

Nuo 12 iki 14 val. „Suduvo“ sporto centre vyko: granatų svaidymas; konkursas „Savanorių galiūnas '99“ ir virvės traukimas, o sporto centro žaidimų salėje — krepšinio varžybos.

14 val. karinis klišių ruožas Marijampolės LDK Vytėnio MPB.

15 val. šaudymo varžybos Kazlų Rūdos poligone ir orientavimosi varžybos Kazlų Rūdos miške.

20 val. šventinė vakaronė Marijampolės Žemės ūkio mokyklos stadione.

Liepos 4 d. 9 val. r. Kazlų Rūdos poligone vyko šaudymo varžybos.

10 val. kovinės varžybos ir virvės traukimo varžybos dėl III-IV ir I-II vietų sporto centre „Suduva“, o „Suduva“ sporto centro žaidimų salėje krepšinio varžybos dėl III-IV vietų.

12 val. — krepšinio varžybos dėl I-II vietų „Suduva“ žaidimų salėje.

15 val. — Iškilmingas IX Savanorių sporto žaidynių uždarymas.

Žaidynes pravedė marijampolietis Krašto apsaugos savanoriai. Žaidynių programos lankstinuke patiekiami ir trupa vietos savanorių istorija. Štai ji:

KASP rinktinė rikiuotė pradedant Marijampolėje š.m. liepos 2-4 d. vykusias IX Savanorių sporto žaidynes.

NAUJI TOMO PUKŠČIO PASIRODYMAI

Čikagoje gimęs ir augęs tarptautinės klasės ieties metikas Tomas Pukštys birželio 27 d. pasibaigusiose JAV lengv. atletikos pirmenybėse šeštą kartą tapo šio krašto

muotai Tauragės rinktinėi.

Įamžinant Tauro partizanų apygardos atminimą, 1999 m. sausio 15 d. Marijampolės ATGR pavadinta Tauro apygardos 4-ąją rinktinę. Šiuo metu rinktinės sudėtyje yra 4 batalionai ir Z. Drungos mokyklos centras.

1991-1998 m. rinktinėi vadovavo mjr. Petras Šlivinskas. Nuo 1998 m. gruodžio mėn. — mjr. Ričardas Leikus.

Lankstinuke išvardinti ir pagrindiniai žaidynių rėmėjai: AB „Marijampolės melioracija“, Parduotuvė „Armijai ir civiliams“, Kaunas; „Valstie-

čempionu. Jis taip pat yra ir JAV ieties metimo rekordininkas, ne kartą gerinęs ieties metimo rekordus, o taip pat du kartus atstovavęs JAV rinktinėi olimpiadose.

Tuoju po čia minimų JAV pirmenybių Eugene, Oregon, Tomas išsileido sportininkų kešionė į Europą. Jo pirmasis sustojimas buvo Paryžiuje, kur jis rungėsi geros sudėties lengv. atletikos tarptautinėse varžybose. Čia jis numetė ietį 82.58 m ir užėmė 4-ąją vietą. Po to Tomas vyko į Romą, kur rungtyniavo irgi aukšto lygio pirmenybėse. Romoje jo rezultatas buvo panašus kaip ir Paryžiuje — 82.36 m, kas jam garantavo 5-ąją vietą.

Kaip jis atėjo, šios gerėjančios pasekės jam suteikė daugiau pasitikėjimo savimi, ką jis parodė ieties metimo tęnyne — Suomijoje, liepos 10 d. įvykusiose varžybose. Čia Tomas pasirodė meistriškai ir pasiekė geriausią savo šių metų pasekmę — 84.11 m ir buvo apdovanotas aukso medaliu. Su šia pergale, žinoma, atėjo ir atitinkamai didesnė pinigine premija.

Ši jo pergalė gerokai padidino ir Tomo taškų skaičių, nes už kiekvieną pasirodymą didelio masto varžybose sportininkai gauna tam tikrą taškų skaičių ir per metus daugiausia jų surinkusieji tampa nugalėtojais.

Liepos antroje pusėje Tomas galvojo vyktyti rungtyniuoti į Lietuvą. Tačiau dabar, kai jo pasirodymai pasidarė žymiai geresni, vietoje tos kelionės, atrodo, pasirinkęs komercines varžybas kitose valstybėse.

Linkime Tomui atgauti savo formą ir dar ne kartą pagerinti jam priklausančią JAV rekordą!

E. Šulaitis

„PAN AMERICAN“ SPORTO VARŽYBOS KANADOJE

Winnipeg, Kanadoje šiuo metu vyksta „Pan American“ sporto varžybos, kuriose dalyvauja Amerikos šalių sportininkai. Kaip visada, jose pirmąją JAV sporto atstovai, nors netikėtai gerai rodo ir kubiečiai, kurie net ir dabar, be Maskvos paramos, jose renka medalius.

Išskaitant ir praėjusio sekmadienio, liepos 25 dienos rezultatus, JAV sportininkai čia buvo iškovojo 46 medalius (jų tarpe 15 aukso), o po jų sekė Kubos atstovai su 28 apdovanojimais (9 aukso). Netoli nuo jos atsiliko Kanada — 26 medaliai. Brazilija buvo iškovojo 17 medalių, o Meksika — 12. Iš viso bent po 1 medalį buvo pelnę 15 valstybių atstovai.

E. Š.

SPORTO VADOVAI SVEIKINO ŽURNALISTUS

Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto (LTOK) bei Kūno kultūros ir sporto departamento vadovai pasveikino šalies sporto žurnalistus su profesine švente — Tarptautine sporto žurnalistų diena.

LTOK vadovų sveikinime pabrėžiama, kad šalies sporto žurnalistų „profesionalumas, meilė sportui ir neišsenkanti kūrybinė galia yra tvirta atrama ir pagalba igyvendinant Lietuvos olimpinis siekius šalyje ir pasaulyje“.

„Nuširdžiai dėkojame už kasdieninį nuosirdų ir dalykišką bendradarbiavimą. Ir geros žinios, ir kritiškas žiniasklaidos žodis mums yra svarbi ir prasminga pažangos versmė. Lietuvos tautinis olimpinis komitetas linki Lietuvos sporto žurnalistams, visoms sporto žiniasklaidos darbuotojams didelės kūrybinės sėkmės, neišsenkančios energijos, aštrios plunksnos“, — sakoma LTOK prezidento Artūro Poviliūno ir generalinio sekretoriaus Petro Statuto sveikinime.

„Sveikinu visus žurnalistus, gyvندانčius sporto problemas, nušvietiančius mūsų atletų pasiekimus, propaguojančius kūno kultūrą ir sportą, — savo sveikinime parašė Kūno kultūros ir sporto departamento generalinis direktorius Rimas Kurtinaitis. — Linkiu tolesnių kūrybinių laimėjimų, kad jūsų rašiniai, fotografijos ir vaizdo kadrai būtų profesionalūs, o vertinimai ir komentarai visada objektyviai atspindėtų sporto gyvenimo vingrybes“.

(Elta)

JONAS MOTIEJŪNAS LIETUVOJE LAIMĖJO DU AUKSO MEDALIUS

Jonas Motiejūnas iš Clevelando š.m. liepos mėn. Kaune vykusiose lengvosios atletikos pirmenybėse iškovojo du aukso medalius. Šį vienintelį tokio pobūdžio šiose varžybose — dviejų aukso medalių laimėkį pasiekė šis 24 metų am-

žiaus sportininkas, iš Dedės Samo žemės, nugalėjęs 200 ir 400 metrų bėgimo rungtyse. Nepaisant, kad Amerikos lietuviai savo tėvų žemėje du kartus tapo nugalėtoju, tačiau gerų pasiekimų jis čia negalėjo parodyti. Pavyzdžiui, jo

pagrindinėje rungtyje — 400 m nuotolyje mūsiškio geriausia pasekmė yra 45.64 sek., tačiau Kaune jis šį nuotolį įveikė tik per 46.38 sek.

Pernai Jonas, kartu su savo dvynuku broliu Tomu, yra dalyvavęs II Lietuvos tautinėje olimpiadoje ir ten jie laimėjo tris medalius: Jonas — sidabro, o Tomas — du aukso. Tada jie po varžybų vykusioje spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo ir šių eilučių autorius, sakė, jog norėtų atstovauti Lietuvos rinktinėi tarptautinėse pirmenybėse, jei tik gautų Lietuvos pilietybę.

Siemut Lietuvos pirmenybėse pasirodė tik vienas iš jų — Jonas, nes Tomas gydyti anksčiau gautą traumą. Varžybose taip pat nepasirodė ir pernai II Lietuvos Tautinėje olimpiadoje aukso laimėjęs JAV ieties metimo čempionas Tomas Pukštys, nes jis tuo metu varžėsi aukšto klasės tarptautinio lygio rungtyse, kuriose buvo kovojama dėl taškų ir pinigų.

E. Š.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 20th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto ilaides, pakvitatimų už prenumeratą nesimėtiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$50.00	\$38.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliaru paštu	\$65.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšalis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesusako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gėvus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudojami straipsnių nesąsaja.
- Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

LIETUVOS DVIRATININKAI

Lietuvaitėms teko du sidabro medaliai

Prancūzijoje pasibaigusiam pasaulio mažųjų dviračių kroso (BMX) čempionate Lietuvos atstovės iškovojo du sidabro medalius.

Pasaulio vicečempionėmis tapo pakruojietė Jurgita Ramanauskaitė (treneris V. Lopeta) ir Vilma Rimšaitė (treneris A. Rimšas).

Čempionate dalyvavo 1,800 sportininkų iš 42 šalių, tarp kurių buvo ir šeši Lietuvos atstovai.

Lietuvaitės pajėgiausiam pasaulio dešimtuke

Tarptautinės dviračių sąjungos (UCI) pajėgiausių pasaulio plento dviratininkų pirmame dešimtuke yra trys Lietuvos sportininkės.

Diana Žiliūtė užima antrą vietą (500 taškų), 245 taškais atsilieka nuo pasaulio taurės varžybų lyderės vokiečių Hanos Kupfernagel (745 tšk.).

Lyginant su birželio pradžia, septintą vietą išsaugojo Edita Pučinskaitė (264), iš aštuntos vietos į devintą nukrito Rasa Polikevičiūtė (259).

Iš 45-tos pozicijos į 38-tą kvalifikacijoje pakilo Jolanta Polikevičiūtė, Zita Urbonaitė iš 34-tos vietos per tris savaites nukrito į 37-tą.

Laimėjusi daugiadienes moterų lenktynes JAV, prancūzė Jeannie Longo-Ciprelli iš 33-cios vietos kvalifikacijoje pakilo į 11-tą (224 tšk.).

(BNS)

KASP rinktinė burių rikiuotė š.m. liepos 3d. Marijampolėje vykusios IX Savanorių sporto žaidynių atidaryme. Įnešama žaidynių vėliava.

Liepos 3 d. 10 val. r. J. Basanavičiaus aikštėje vyko KASP rinktinė burių rikiuotė.

10:30 v.r. Karinė eiseną Marijampolės miesto gatvėmis.

11 v.r. Iškilmingas žaidynių atidarymas vyko Marijampolės sporto centre „Suduva“. Po iškilmingo atidarymo iki 12 val. ten pat vyko meninė programa.

„Pirmieji savanoriai Marijampolės apskrityje savo veiklą pradėjo 1990m., iškart po Lietuvos valstybingumo atkūrimo. 1991 m. kovo 1 d. įkurta Marijampolės rinktinė, kurios sudėtyje buvo 13 kuopų, dislokuotų Marijampolės, Vilkaviškio, Šakių ir Jurbarko rajonuose. 1995 metais Jurbarko RTGS perduotas naujai sufor-

čių laikraštis“. Vilnius; Koncernas „Alkesta“, Alytus; Marijampolės apskr. administracija; Vilkaviškio savivaldybė; Marijampolės raj. savivaldybė; AB „Kraitėnė“, Marijampolė; UAB „Lietuviškas miškus“, Staklišės; AB „Statybos ritmas“, Marijampolė; R. Kamartausko individuali įmone.

Š.m. liepos 2-4 d. Marijampolėje vykusiose IX Savanorių sporto žaidynėse rungtynes stebinciu vadovų veiduose atsispindėjo pasigėrėjimas ir įtampa.

Vasara yra vasara...

Kažkada rašyt. Aloyzas Baronas rašė, kad laikas yra pats veiksmingiausias „svieto lygintojas“: viskas ilgai neišgyvena — ir kas gera, ir kas bloga. Šiuo metu daugelis Amerikoje, be abejo, norėtų, kad laikas kiek galima greičiau nusineštų į praeitį vasarą su jos karščiais ir sausromis (tuomet šiaurietiai galės skustis, kad žiema per šalta ir pavėdėti pietinių valstybių gyventojams malonios šilumos).

Iš tikrųjų vargiai šiemet vasara karštesnė, bet — kaip mums nuolat primena sinoptikai, skaičiuodami dienas, kai temperatūra perskoka 90 laipsnių F ribą, vėsumu skustis negalime. Nors karščiai sudaro daug nepatogumų — ir pavojų — miestų gyventojams, bet kėčia ir kaimas: sausra kamuoja labai gražiai iki šiol augusius pasėlius. Daugelyje valstybių ūkininkai rūpinasi, kad nesulauks gero kukurūzų, sojos ar kitokio derliaus. Tiesa, sausras dar nespėjo pakentėti kviečiams, kurie visur jau nukirsti.

Problemų sudaro ir nepaprastai elektros sunaudojimas, ypač pastatų vėsinimui. Miestuose daug žmonių gyvena ir dirba visiškai dirbtinėje atmosferoje: oras šildomas, vėsinamas ir keičiamas elektros energijos pagalba. O ką jau kalbėti apie įvairias susižiovėjimo priemones, darbo įrankius, įvairiausių įrangą, kasdien visų vartojamą, net nepagalvojant apie energiją, kuri ją varo. Išskyrus tuomet, kai audra, jėginių perkrovimas ar kitos priežastys tą „gyvybės tekėjimą“ mūsų namus bei darbotvietes sustabdo. O tokie atvejai vis dažniau ir dažniau pasitaiko — pvz., New Yorko mieste liepos mėn. pradžioje 300,000 vartotojų kone dvi paras buvo be elektros, palietusios vietovės skendėjo visiškoje tamsoje. Žmonės, prapatę prie elektros teikiamų patogumų ir saugumo, jautėsi pasimetę, prislėgti ir irzlūs, kad „kažkas kažko skubiai nedaro“.

Elektrą gaminančios ir vartojamos teikiančios bendrovės stengiasi prisitaikyti prie dabarties bei ateities poreikių, tačiau energijos paklausa kyla greičiau, negu spėjama visus patenkinti. Pagal apskaičiavimus manoma, kad šiemet, net ir didžiųjų karščių metu, elektros pakaks Ameri-

kos Vidurio vakarams, pietrytinėms valstijoms ir kai kurioms kitoms, žinoma, jeigu nebus nenumatytų mechaninių sutrikimų ar audrų. Elektros bendrovės aiškina, kad didžiausią problemą šiuo metu sudaro naujų aukšto voltazo laidų tiesimas, nes jie turi eiti per gyvenvietes, o žmonės bijo, kad virš jų stogų tekanti stipri elektros srovė nesudarytų pavojų sveikatai (tvirtinama, kad tokio pavojaus nėra), o vienas palaikantis milžiniški geležiniai statiniai stipuliai sumažina nekilnojamos nuosavybės kainas.

Kai Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin (galbūt ir kitų Vidurio vakarų valstijų) gyventojai išvažiuoja iš miestų, gali matyti aukštų, jau peržydėjusių, kukurūzų laukus, žaliai garbanotus sojos plotus, dar vėliaus ganyklas. Iš pirmo žvilgsnio nematyti jokių sausras ar karščio ženklų, nebent kukurūzų lapai, kurie po lietaus paprastai gražiai išsiskleide, dabar siaurūčiai, suglausti, tarytum maldai sudėtos rankos. Tačiau tokia situacija ilgai nesitęs, jeigu dar savaitę kitą nelis.

Rytinėse valstijose padėtis jau dabar tragiška. Pennsylvania, New Jersey, New York, Delaware, Virginija ir Maryland praėjusią savaitę paskelbė „sausros stovį“, nes lietaus krituliai tose valstijose birželio ir liepos mėn. buvo mažiausi iš viso šio dešimtmečio (paskutinį kartą ten buvo „ištvirtinusi“ panaši sausra 1960 m.). Vos vos juda seklos upės, nukrito vandens lygis ežeruose, nuo karščio susiraitę pasėliai ir vargiai juos jau galėtų išgelbėti pasikeitęs oras. Žinoma, Amerikoje dėl prastos vienos kitos vasaros bado ar trūkumų nebus, nes turima daugiau atsargų, negu įmanoma suvartoti, tačiau ūkininkams, kurie dažnai ir taip vos galą su galu suduria, tai labai didelis nuostolis.

Karštosios vasaros pareikalauja ir žmonių aukų. Gydytojais duoda patarimus, kaip apsisaugoti nuo karščio pavojų, bet žmonės, atrodo, kartais nekrempia — iki pasidaro per vėlu. Tad saugokimės patys, ir saugokime vieni kitus, kad „Draugas“ nuo karščio ar kitos nelaimės neprarastų nei vieno skaitytą (apskritai, nei vieno lietuvių). Visi esate labai svarbūs!

Dalyviai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavime, vykusiame Vasario 16-osios gimnazijoje, Vokietijoje, liepos 17 d. savaitgalį. Suvažiavimo metu buvo paminėta Lietuvių Chartos 50 metų sukaktis. I eil. (iš kairės) A. Šmitas, V. Kamantas, G. Kamantienė, Alma Adamkienė, prez. Valdas Adamkus ir kiti. Nuotr. V. Kučo

BALTIEČIŲ — VOKIEČIŲ ŽINIARAŠTIS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Baltų — vokiečių draugija leidžia žiniaraštį, kuriame atsispindi ne tik organizacinė jos veikla, bet taip pat ir Baltijos valstybių kultūrinis politinis ir ekonominis gyvenimas. (Gaila, kad red. estas dr. Olgred Aule neįjungia sportinės veiklos). Straipsniai parašyti ne tik Baltijos tautų atstovų, bet taip pat ir vokiečių, gan kritiškai, tačiau bešališkai apžvelgia šiandieninį valstybių gyvenimą.

Prie pastarųjų reikėtų prisikirti dr. B. Frisch gan ilgą straipsnį apie naują Lietuvos ministrą pirm. R. Paką. Vokiečio pirmi sakiniai skamba: „nesu konservatorių bičiulis, tačiau reikiu Vilniaus merui didžiausią pagarbą“ — tai pasakęs peritais metais gimnazijos mokytojas — pensininkas. Mat vokiečiai 1998 m. laukę Gedimino miestą, matydami Vilniuje daug pakeitimų: atnaujintą senamiestį, barokines bažnyčias, švarą. Ir ne tik iš mokytojo pensininko jis girdėjęs gražius žodžius, bet taip pat kiekviename žingsnyje R. Pako pavardė buvo minima kaip gausios sostinės vadovo. Jo populiarumas pasiekė ir visą Lietuvą, jungiant R. Pako pavardę su min. pirmininko vieta.

„Ne, ne! Tris kartus ne!“ — dar balandžio mėn. R. Pakas pareiškė „Baltische Rundschau“ laikraščiu. Jis neturįs

jokių ambicijų užimti aukščiausias pareigas Lietuvos vyriausybėje. Manding, nuo gegužės mėn. 18 d. jis yra devintas pirm. atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje. Jis negalėjo atsispirti prez. V. Adamkaus norui ir Seimo balsavime (išskyrus ex komunistus) R. Pako rankas patikėtas vyriausybės vadovavimas. Tačiau kai kurie Seimo atstovai gan skeptiškai žiūri į naujo min. pirm. sugebėjimus vadovauti vyriausybei, kadangi jis tik 1997 m. užėmė Vilniaus mero vietą, anksčiau eidamas statybos vedėjo pareigas.

Vokiečio nuomone, naujos vyriausybės sudarymas, būvęs būtinas Lietuvos politinio gyvenimo klausimas, kadangi G. Vagnoriaus populiarumas gyventojų tarpe pasiekė tik 31,6 proc. Lietuvos prezidentas V. Adamkus, matydamas tokią padėtį, kritiškai televizijoje G. Vagnoriaus vadovavimą, kartu tvirtindamas, kad jis neturi jo darbu jokio pasitikėjimo. Vyriausybės krizė buvo greitai išspręsta, kadangi daugumas Seimo atstovų, nenorėję priešlaikinio Seimo balsavimo.

Vokiečiai taip pat rašė, kad žiūrint iš politinio taško, Lietuvos ekonominis ir socialinis gyvenimas gerokai pablogėjęs. Tai Rusijos finansinės krizės pasekmės. Autorius

rašė, kad pirmą 1999 m. mėnesiais, bedarbių skaičius pasiekė 28,000, o „Echo Litvy“ pranešimu, infliacija gal pasiekė 5 proc. Taip pat, Bendras vidaus produktas paaušgal 4 proc., nors metų pradžioje buvo minimi 6 proc. Biudžetė matoma taip pat labai didelė tamsi dėmė. Be to, Gudija skolinga Lietuvai virš 100 mln. dol.

Kaip minėjau, žiniaraščio red. dr. Olgred Aule yra estų tautybės, tad visiškai suprantama, kad jis gan daug vietos skiria savo tėvų kraštui. Pasirodo, kad dabartinis Estijos kariuomenės štabo viršininkas gen. maj. Ants Laaneots gimė Sibire, užaugintas dės, nes motina mirė tremtyje, o tėvas įsijungė į partizanų eiles. Suimtas, tėvas mirė 1953 m. koncentracijos stovykloje. Dėdė į Sibirą atsiųžė bibliją, tad iš jos jis mokėsi estų kalbos. Sovietiniais laikais jis ejęs raudonojoje armijoje pulkininko pareigas.

Didžiausios Estijos politinės partijos vadovas Edgar

Vedamasis straipsnis — tai vertimas iš Latvijos „Diena“ dienraščio apie Stalino — Hitlerio sutartį bei jos pasekmes ne tik politiniame gyvenime, bet taip pat ir ekonominiame. Mat, Baltijos vokiečiai repatriacijos metu prarado nekilnojamąjį turtą, už kurį tikrovėje Sov. Sąjunga atlygino Vokietijai. Tačiau Hitleris tuos pinigų pa-

naudojęs kariniams reikams, apgyvendindamas repatriantus jau kaip kolonistus, užimtoje Lenkijos dalyje. Straipsnio autorius Arnolds Klodins pažymi, kad Vokietiją iš Latvijos buvo sugrąžinti 64,500 vokiečiai (jų tarpe 5,000 latvių) palikdami 4,200 namus, bei 5,7 tūkst. sklypų. Autoriaus nuomone, visų išvykusių turtas, kuris randasi valstybės rankose negali būti privatizuotas ir perduotas naujiems savininkams. Šį klausimą — Baltijos vokiečių teisinę padėtį turi spręsti teisininkai, istorikai ir politologai.

Daug vietos žiniaraštis skiria tremimams iš Baltijos valstybių (nr.2 birželio mėn. laida). Nurodomi trys tremimų laikotarpiai: 1941-1945-1949 m. Pastarieji palietė ūkininkus (kolchozų, sovchozų steigimas), tačiau tremimo sąlygos buvusios kiek lengvesnės, nes tremimo metu mirusiųjų skaičius buvęs kiek mažesnis, neatskiriant pav. vyrų nuo kitų šeimos narių.

Kaip minėjau, žiniaraščio red. dr. Olgred Aule yra estų tautybės, tad visiškai suprantama, kad jis gan daug vietos skiria savo tėvų kraštui. Pasirodo, kad dabartinis Estijos kariuomenės štabo viršininkas gen. maj. Ants Laaneots gimė Sibire, užaugintas dės, nes motina mirė tremtyje, o tėvas įsijungė į partizanų eiles. Suimtas, tėvas mirė 1953 m. koncentracijos stovykloje. Dėdė į Sibirą atsiųžė bibliją, tad iš jos jis mokėsi estų kalbos. Sovietiniais laikais jis ejęs raudonojoje armijoje pulkininko pareigas.

Didžiausios Estijos politinės partijos vadovas Edgar

Savisaar gimė kalejime. Amnestijos keliu (turint motinoms vaikus kalejime) jie abu buvo paleisti į laisvę.

Žiniaraštis baigiamas bibliografinėmis pastabomis bei vokiškos spaudos ištraukomis iš Baltijos valstybių gyvenimo.

PARSIVEŽE SIDABRĄ IR BRONZĄ

Tarptautinėje chemikų olimpiadoje, vykusiėje Bankoke (Tailandas), du Lietuvos moksleiviai buvo apdovanoti medaliais. Abiturientai iš Alytaus Edvinas Orentas bei Donatas Žmuidinavičius pelnė sidabrą ir bronzą.

Pazymėtina, sako Mokslo ir studijų departamento Studijų skyriaus vedėjas Rimantas Vaitkus, kad E. Orentas pelnė daugiau taškų už savo bendraamžius iš Šiaurės valstybių, Rusijos, Ukrainos, mūsų kaimynus iš Latvijos bei Estijos, taip pat Kanados, Australijos ir kitų valstybių.

Šioje olimpiadoje Lietuvai atstovavo keturi jaunieji chemikai — jau minėti alytiškiai bei vilniečiai M. Biržiškos gimnazijos abiturientas Aurimas Danaitis ir tos pačios gimnazijos 11 klasės moksleivis Jurgis Sūdžius. Iš viso olimpiadoje dalyvavo apie 200 moksleivių iš daugiau nei 50 kraštų.

Ypač gerai šiemet pasirodė jaunųjų chemikų komanda iš Jungtinių Amerikos Valstijų — ji pelnė net tris aukso medalius, o jos narys Timothy Jones tapo absoliučiu nugalėtoju.

Kita tarptautinė moksleivių chemijos olimpiada bus rengiama Danijoje. (Elta)

Dalis PLB suvažiavimo dalyvių Vasario 16 gimnazijos patalpose, Vokietijoje. Kartu vyko Lietuvių Chartos sukakties paminėjimas ir Europos lietuvių studijų savaitė. Nuotr. Viktoro Kučo

JURGIS JANKUS BAJORAS

Tėsinys
Nr. 17

Iš savo pusės prizadu, jeigu tamstos vaikūs kada nors kur nors reikės paremti, tik akim mirklelek. Nė žodžio nereikės. Tik akim mirklelek. Ateisi?

Jis tebesišypsojo ir staiga apsiniaukė, trenkė kumščiu į stalą, kad net lėkėte pašoko.

— Ne! Su tom gyvaciukėm, mano giminę suėdusiom, manęs tai nesupainios. Tegu jas visas perkūnas ištranko. Ir ištrankys, savo akim pamatysi. Ateik! Kad tave perkūnas taip trenktų, kaip aš ateisiu. O jeigu kada ir ateisiu, tai bus blogiau negu visi devyni perkūnai. Ateik... O kad tave visi velniai, kad aš eiciau.

Ir nutilo. Tylėjau ir aš. Ne vien žodžiai, bet ypač balsas ir dar tai, kaip viską sakė, mane taip sugrūmė, kad jutau lyg virpulus nori pradėti krest. Patylėjęs pažiūrėjau į laikrodį. Buvo jau gerokai po trečios. Tada kiek virpančiu balsu pasakiau:

— Vaj! Žiūrėk jau bus greitai ketvirta. Laikas kilti. Man dar krūva sąsiuvinių ant stalo.

— O kas man? Spjaut ant visko! — suurzgė.

Pakilau. Jis net nepakilė. Pasakiau labanakt, palinkėjau pailsėti ir išėjau. Net man išeinant jis nepakilė, net į mano pusę galvos nepasukė. Sugniauztą dešinės rankos kumštį padėjęs ant stalo žiūrėjo į trobos kampan. Į tą, netoli kurio aš sėdėjau. Ką tada galėjau pasakyti, ką jis matė.

Eidamas jautiausi taip, kaip, sako, jautiasi netyčia žmogų užmušę. Kuriam velniui ikišau tą sekmadienį. Jeigu nebūčiau kvietęs, tikriausiai būtų persiskyrę kaip žmonės, o dabar net nežinia ar verta kada su-

sitikti, ar susitikus praeiti kaip pro visiškai nepažįstamą.

Kol ištaisčiau vaikų sąsiuvinius, jau ir saulė tekėjo. Parvirtau su drabužiais ant lovos tik pagalvoti, kas buvo atsitikę, bet tepajutau, kad už plonos sienelės jau vaikai mokykloje krebžda. Pašokęs apsitvarkiau ir nuėjau užvalgyti, nors sunkus vakarykštis kamuolys ir tebeslėgė.

— Mes vakar labai rūpinomės. Sakei, kad eini tik į valscių, o nėra, nėra ir nėra. Ar į baliuką kokį pataikei? — rūpinosi Rozalija.

— Su Bajoru šnekėjom.

— Ligi paryčių?

— Maždaug. Sužinojau, kad jis ne Bajoras, bet Kėšminas. Bajoro nekentia kaip kazin ko.

— Gal ir Kėšminas. Kai dabar sakai, tai lyg kas ir menasi, bet žmonės nuo kazin kada taip įprato. Kitaip ne nebežino. Bajoras ir Bajoras. Bajoru ir pasilik.

Norėjau dar pasakyti, kad jis praeities pasakų — nepapasakotų taip apstėtas, kad darosi panašus į li-gonį, bet pasilikau sau.

Tais metais pavasaris pasitaikė nepaprastai sausas. Kai per Motinos dieną palijo, tai ir užsiraūkė. Kas ankstiniau spėjo pasėti, tai sužaliavo greitai, o pasivelinusių grūdai žemėje gulėjo kaip aruodė. Net bulves sodindami juokavo, kad tai tik atsargai: ką dabar į sausą žemę padės, rudenį tas pačias atgal pasiims.

Atvažiuoju ir matininkas gal net keliems amžiams suskirstyti žemes, nes ūkininkui sodybą į kitą vietą nunešti, tai ne valdininkui su pora lagaminų iš vieno miesto į kitą nusikelti. Susipažinau. Tas Tinos Pranyš atrodė labai rimtas ir gerokai apsitrynęs vyras. Išvaizdavo daug senesnį, o jis vargu ir už mane gal tik kokia pora metų buvo vyresnis. Sutarėm. Prizadėjo ir išskirstyto kaimo planą duoti mokyklai. Tina irgi norėtų atvažiuoti pasidairyti, bet jai jau astuntas mē-

nuo, tai pribijanti motociklu trauktis. Liepusi mane kada parvežti parodyti. Sakiau, gal geriau, kai praeis pavasarinė mokyklos šventė. Nesiskubino ir jis. Galėjo būti, kad taip tik pašnekejo. Kuri aštuntam ar devintam mėnesy moteris lauks svečių. O ji vis tiek ir man padarė įtakos. Jos pastumėtas taip įpratau, kad dažną laisvą gražios dienos popietę vis pasukdavau pas žmones. Nesykį pagalvodavau užsukti ir pas Kėšminą, bet nuo ano karto likęs negerumas prilaukė. Vis tiek vieną kartą aplankęs negaluoju Jūrą Petriuką, pasukau pamirškėn. Diena buvo graži. Pasukau dėl visako. Jeigu netyčia pamatysiu Kėšminą apie namus besikapstantį, mėginsiu pašnekeiti. Šnekės, pašnekesim, nešnekės, tiek ir tos bėdos. Ne jo duoną valgau — drąsinausi. Nepažinau ligi ano susitikimo, galėsiu nepažinti ir toliau. Nešnekės, nueisiu pažiopsoti, kaip Pranyš dalina žmonių žemę. Pamačiau. Jis sėdėjo ant tvoros ir žiūrėjo ton pusėn, kur vyrai žymėjo naujas žemių ribas. Viduje lyg kas kumštelėjo listi į mišką ir apsukti lanku jį ant tvoros tupinti, bet susiėmiau irėjau tiesiai. Mane pamatęs nuslydo nuo tvoros. Pagalvojau, kad taip pat, kaip aną sykį pamatęs Tiną, tik išsigąsti kaip ji tikrai nesirengiau.

Pasitikio šypsodamasis atspirau už aną vakarą.

— Ką padarysiu, kad toks pasiūtęs mano kraujas. Kai užverda, tai man vis tiek, kas yra. Nors ir pats karalius, tada man visi vienodi. Kai išėjai, maniau, kad išsėdėi ir daugiau ne į tą pusę akių nerodysi. Dovanok, bet negaliu prizadėti, kad kitą sykį taip nebus.

Abu nusijuokėm, ir pajutau, kad galima vėl viską iš nauja.

— Matai, kai aną sykį išėjai, ilgai galvojau, bet kas iš to, kad iš galvojimo išeina tik galvojimas. Ne iš čia, ne iš to gyvacių lizdo išperu nenoriu nieko, bet gal rastių ką žmonišką ir iš kitur. Reikėtų paieškoti. Bet

ar daug tokių, kurie neieškodami randą, kuriu nukrenta kaip grūdas nuo Dievo delno. Tikta va kas. Man greitai bus keturiasdešimt. Nebera laiko. Kai vaikui bus dvidešimt, man bus šešiasdešimt. Laikas į karštą, o vaikui dar nė geros pradžios. Reikėjo taip patarti prieš dvidešimt. Dabar jau ne. Šaukštai po pietų.

Ir kiek patylėjęs pridėjo:

— Nebent atsitiktų, kad visiškai susisuktų galva. Buvo sykį apsvaigusi. Ir ne taip seniai. Tai ta mokytoja, kuri prieš tamstą buvo. Tina, ar kaip ji. Pašnekejo kartą ir apsisuko. Rodos, kad ji atvers visai kitoki gyvenimą. Bet ji pabėgo. Sykį pakvietiau, kad užieitų į vidų, ir pabėgo. Tik tada supratau, kad ne jai pamiškęs skurdžius. Matininkas jai, o aš ne. Kaip galiu būti. Ir gerai, kad pabėgo. Dabar suprantu, kad gerai. Būtų abiem buvę bėdos, o aš dabar tik vienas. Už viską atsakau tik vienas. Buvo dienos kai pykau, kam pabėgo. Ar būčiau ją suėdęs? Aš juk ne šuva, o ji ne muilo gabalas. Nebūčiau prarijęs. Būtumėm pakalbėję, gal taip pat kaip mudu aną naktį. O tada nebuvo nė naktis. Bet va, žiūriu, kaip jie pjausto mano senelių iš miškų atimta žemę ir siutas ima. Ir skaudu. Žiūrėk. Matai kaip tempia virvę, tai kaip aštrų peilį per krūtinę. Matai kaip kuola kala. Tamsta neįtaria, kad čia ne tams-tos. Niekada nebuvo tamstos. O man tas kuolas tiesiai į pacią širdį. Tai kaip galiu į viską numoti ranka ir sakyti, kad man vis tiek. Tegu daro kas ką nori. Vis tiek taip nebus. Manai, pasakysiu, kaip man yra. Aš ne kaip anas mano mokytas prosenelis. Sužinojo, kad ir apsigavęs ir apgautas, ir daugiau nieko. Pavaikščiojo, paklausinėjo ir daugiau nieko, tik kad daugiau nieko nesuprato. Nesuprato, kad mokytas buvo. Nesuprato, kad atėjo Kėšminų galas. Kad reikia užversti jų lapą. Paskutinį, supranti. O jis pratęsė. Kėšminų kancią pratęsė, kad atsirastų toks, kuris ją užbaigtų. Arba toks, kuris ją vėl į garbę išvestų. O kur toks? B.d.

Idomu žinoti

I kosmosą — balionais

Dirbtinius žemes palydovus netrukus gali pakeisti apie dešimtį kartų pigesni milžiniški balionai, kurių konstrukcijoje bus išvengta tradiciniams helio užpildomiems balionams būdingų trūkumų. JAV ir Japonijos firmų padėdama, NASA sukūrė lengvą medžiagą, kuri yra pakankamai stipri kad atlaikytų helio sukelto slėgio. Audinių sudaro trys tarpusavyje sujungti sluoksniai. Del keistos suspausto rutulio formos — 79 m aukštis ir 128 m skersmuo — balionas buvo pavadintas „moliūgu“. Vienos tonos krovinį jis galės išlaikyti 36 km aukštyje apie 100 parų. Vieno tokio skrydžio kaina būtų apie 3 mln. JAV dolerių. NASA mano, kad tokie balionai puikiai tiks ir astronomijos, ir atmosferos tyrimams. Balionas galės pakelti aparatūrą, kuri yra per daug sunki ir grioždiška, kad tilptų į kosminį laivą.

NASA balionas paruoštas skrydžiui.

Naujienas — I skrandį

Ką daryti, jei norite pasciaudamas perskaityti paskutines žinias, bet jums nepatinka laikraščiai? Greitai bus galima skaityti žinias, surašytas ant vaisių, daržovių arba sūrio. Massachusetts technologijos instituto mokslininkai sugalvojo, kaip galima suderinti alio žinias ir alio maistui patenkinimą. Jie įrašo paskutines žinias tiesiog maisto produktuose. Tam yra naudojamas kiek pakeistas lazzeris, anksčiau naudotas plastmasių graviravimui. Metodo autoriai mano, kad piešiniais padabintas maistas bus patrauklesnis vaikams, be to, tiesiogiai maisto produktuose įrašant brūkšnelinį kodą, bus galima sumazinti aplinką teršiančių įpakavimų skaičių.

Valgomos „naujienos“.

Skirkite pasimatymą... Internet'o kavinėje

Anglijoje atidaryta didžiausia pasaulyje internetinė kavinė „easyEverything“. Patys savininkai sales, kuriose yra įrengta 400 kompiuterių, vadinama ne kavinė, bet Internet'o prekybos centru. Šiemet firma ruošiasi atidaryti dar keturias tokias įstaigas. Per porą valandų po atidarymo Londone kavinės sales buvo pilnaitės, o už durų eilėje laukė daugiau kaip 100 žmonių. Lankytojai moka po 1 svarą sterlingų už kiekvieną naršymo Internet'e valandą, o naujokai už papildomą mokėstį yra apmokomi kavinės tarnautojų. Internetinė kavinė dirba ištisą parą.

Tokia raketa ruošiasi skristi pirmieji kinų kosmonautai.

Kinija ruošiasi I kosmosą

Vakarų spaudą pasiekė ypatingai slaptos Kinijos raketos „CZ-2F“ nuotraukos. Manoma, kad prie to galejo prisidėti mongolų statybininkai, pernai padėję įrengti naująjį paleidimo statinį. Žinovus labiausiai sudomino raketos viršuje pritvirtinta kapsulė ir bokštas, paprastai naudojami tik kosmonautų valdomos igulos skrydžiuose. Pati kapsulė gerokai primena 35 metų senumo rusų kosminio laivo „Sojuz“ konstrukciją. Kalbama, kad kinai ruošiasi išbandyti naująją raketa dar be kosmonautų šių metų spalį, taip siekdami pažymėti komunistinės revoliucijos Kinijoje 50 metų.

Erkės — bičių žudikės

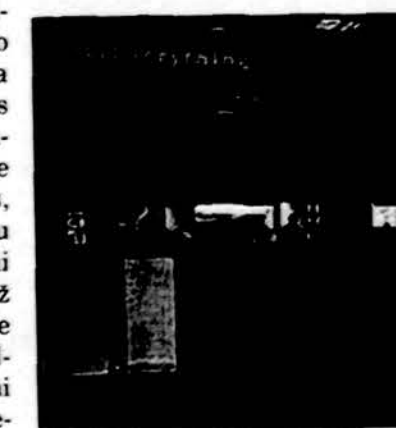
Jau porą dešimtmečių Lietuvoje ir pasaulyje bites iš leto nyksta. Kaltininkai yra įvairūs: pesticidai, aplinkos kitiškai, bet svarbiausia — erkės. Didelės varatozės erkės, įsikibusios į bičių nugaras, silpnina bites ir galiausiai sunaikina visą bityną.

JAV nuo 1940 iki 1996 m. bičių šeimų sumažėjo perpus, o laukinių bičių beveik nebėko. Bičių nykimas entomologams verčia ieškoti kitų rūšių bičių, kurios galėtų apdulkinti žiedus. Bites, apdulkindamos vaismedžius ir kitas kultūras, JAV atneša 10 mlrd. dolerių naudą, daug didesnę už jų sunėsto medaus kainą (250 mln. dolerių).

Bičių vežiojimas į medingas vietas skatina bičių maišymąsi ir erkių platinimą. Bitininkai gydo bites chemikalais, tačiau nereikėtų naudoti pesticidų avilyje, nes žmonės nenori valgyti medaus su pesticidais. Be to, dažnas jų naudojimas išugdo bičių atsparumą pesticidams. Kai kur Europoje taip jau ir atsitiko. Todėl dabar bandoma išvesti erkėms atsparias bites, kurios numeta nuo savęs erkės, išmeta iš avilio apsikrėtusias erkėmis leliukas arba taip greit auga, kad erkės nespėja veistis. Amerikoje jau išvestos bites, kurios neturi erkių, tačiau jos dauginasi labai lėtai.

„Alkanos“ ląstelės

Kanados fiziologai žarnyno sienelėse atrado ląsteles, kurių elektros aktyvumas priklauso nuo žarnos „burbuliuoti“ iš bado.

Internet'o kavinė laukia „išalkusių“.

Rastas „dingęs“ žemynas

Mokslinio laivo „Joides Resolution“ atlikti gręžiniai liudija, kad po Indijos vandenyno bangomis guli beveik trečdalis dabartinės Australijos dydžio žemyno, nugrimzdusio vos prieš kokių 20 mln. metų, liekanos. Paskendęs žemynas yra pietinėje Indijos vandenyno dalyje, apie 2 km gylįje; yra vadinamas Kergueleno plokštikalne. Didžiausio pasaulyje mokslinio laivo surinktuose bandiniuose daug nuosėdinės kilmės uolienų, panašių į randamas Indijoje ar Australijoje. Be to yra daug tiesioginių įrodymų, jog Kergueleno plokštikalne susidarė virš jūros lygio. Tarp unikalių radinių yra mediena, sėklės, sporos ir žiedadulkės. Mokslininkai tikisi, kad jų naujojo radinio tyrinėjimas padės suprasti tai, kaip kadaise viena nuo kitos atsiskyrė Indija, Australija ir Antarktida.

Narkomanams reikia „palengvinti“ smegenis

Chirurgai iš St. Peterburgo (Rusija) žmogaus smegenų institutu tvirtina, jog jų naujoji prieštarigai vertinama operacija leidžia labai puikiai kovoti su prisirišimu prie heroino. Rusai gręžia pacientų galvose skyles ir šalina dalį smegenų audinio. Jau buvo atlikta per 100 tokių operacijų; jos pasiteisino 80 proc. Grupei vadovaujas profesorius Sviatoslav Medvedev tvirtina, kad pašalinama smegenų dalėle kontroliuoja organizmo priešiškumą narkotikams. Operacijos metu naudojama tik vietinė narkozė ir galima bendrauti su pacientu. Chirurgai nemano suradę stebuklingą priemonę prieš narkotikus. Jei pacientas vėl pradės juos naudoti, jo ankstesnės problemos gali vėl atsinaujinti.

Vištoms — gryną orą!

Salmonelos bakterijomis užkreista vištiena ir kiaušiniai vien Didžiojoje Britanijoje pernai apsinuodijo 15,000 žmonių. Kovai su šia infekcija britai kasmet išleidžia apie 4 mln. svarų sterlingų. Iki šiol pagrindinis tokios kovos metodas buvo užsikrėtusių plunksnučių naikinimas. JAV Žemės ūkio departamento laboratorijos mokslininkams pavyko rasti žymiai pigesnę ir geresnę būdą. Pasirodo, jog bakterijas pernešančias dulkes pritraukia statiška įelektrintos metalo plokštelės. Jei vištidėje oras maišosi tarp tokių plokštelių, o jos yra kiekvieną valandą po kelis kartus nuvalamos, dedeklės vištoms užsikrečia salmonelomis 95 proc. rečiau.

Nereikalingi išradimai

133 firmų, 20 JAV, Europos ir Japonijos universitetų tyrimai parodė, kad apie trečdalis užpatentuotų technologijų atsiduria nepanaudojami. Pasaulyje ekonomika šitaip praranda per 100 mlrd. dolerių.

Prie kosminio laivo vairo — moteris

Eileen Collins.

Daugkartinio vartojimo kosminis laivas „Columbia“ liepos 27-osios vakare baigė nesklandžiai prasidėjusį skrydį ir saugiai nusileido Kennedy kosmodrome. Tai buvo trumpiausio planuoto daugkartinio naudojimo kosminių laivų užduotis nuo 1990 m., kai „Atlantis“ su karene užduotimi buvo pakilęs 5 dienoms. „Columbia“ vadė Eileen Collins tapo pirmąja moterimi, vadovavusia kosminio laivo nusileidimui. Valdyti laivą ji ėmėsi 9,090 m aukštyje ir po 236 laipsnių posūkio bei persivertimo nutūpdė jį kaip paprastą lektuvą.

„Columbia“ išskrido liepos 23 d. Kylant du kartus sugedo kompiuteriai, buvo įtartas kuro nuotėkis, dingo vaizdas viename ekranu, tačiau šie nesklandumai nesutrukė sėkmingai įvykdyti beveik visas už-

duotis. Penkių kosmonautų igula sėkmingai paleido kosminį rentgeno spindulių teleskopą „Chandra“ — vieną galingiausių teleskopų pasaulyje. Šį savaitgalį pakilsianti trečioji raketa „stumtelė“ teleskopą gilyn į kosmosą.

Eileen Collins sakė nenusivylusi trumpu skrydžiu, kuri metu penkių žmonių igula paleido galingiausią pasaulyje teleskopą.

„Pakilti į kosmosą ir penkias dienas grožėtis Zeme yra tikrai nuostabu“, sakė ji pirmadienio vakarą surengtoje spaudos konferencijoje.

Ar mes vieni?

Naujausias žemiškųjų planetų ieškotuvų (Terrestrial Planet Finder) — paskutinis projektas, vainikuojantis į kosmosą leidžiamų teleskopų seriją. Jį surenkant, tikimasi pasinaudoti interferometro mintimi suburti šviesą iš kelių viena linija išrikiuotų veidrodžių. Tačiau planetų ieškotuvus pastarąjį gerokai pranašs savo dydžiu. Beieškant planetų, teks naudotis tam tikra gudrybe, nes iš gausybės šviesos dalelių tik viena ar dvi pasiektų už 40 šviesmečių esantį 1 m skersmens veidrodį.

Interferometras bus nukreiptas tiesiai žvaigždės link, kad šviesos bangų viršūnės sutaptų su įdubomis ir taip viena kita panaikintų. Kadangi bet kuri planeta teleskopu matymo lauke bus šiek tiek pasislinkusi į šoną, atskriejusios bangos nebeišsilyksios tvaringai, todėl žvaigždė nuobanks, o pati planeta išsiskirs savo švytėjimu. Prie kiekvieno vidutinio dydžio žvaigždės planetų ieškotuvus praleis po kelias valandas, tikrinamas, ar aplinkui 80-360 mln. km atstumu nesisuka žemiško dydžio dangaus kūnas. Interferometras išstirs atmosferos sudėtį ir įvertins, ar ji tinkama gyvybei egzistuoti. Jei planetų ieškotuvus, kaip numatoma, po 15 metų pradėtų veikti, tai žmonija pirmą kartą savo istorijoje turėtų galimybę atsakyti į vieną labiausiai smalsumą žadančių klausimų: „ar mes vieni?“

Meteoroidas iš tarpžvaigždinės erdvės?

1997 m. gruodžio 9 d. į Žemės atmosferą virš Grenlandijos įsirežė meteoroidas, kurio kritimą matė per 100 stebėtojų, o vienam pavyko netgi nufilmuoti vaizdo kamera. Be to, ugninį kosminio akmens skrydį užfiksavo JAV žvalgybinis palydovas. Tačiau į kritimo vietą nuvykusi septynių žmonių ekspedicija nerado nė menkiausių nuolaužos ir grįžo vien su dulkėmis pavyzdžiais, paimtais įvairiose ledyno vietose.

Remiantis 3 sekundžių trukmės vaizdo įrašu bei Didžiojo Žemės palydovo duomenimis, apskaičiuota, kad kosminis kūnas į Žemę atlekė 56 km per sekundę greičiu, t.y.

Tūkstantmečių sandūroje Saulė — aktyvumo viršūnėje

Saulė yra palyginti rami žvaigždė, tačiau maždaug kas 11 metų jos aktyvumas gerokai padidėja. — Saulėje prasideda magnetinės audros, galingų žybsnių metu į erdvę išmetama milijonai tonų medžiagos. Vieno tokio žybsnio metu išskiriama daugiau energijos nei milijono 100 megatonų galios atominių bombų sprogdime.

Žemėje šis aktyvumas pasireiškia smarkiai padidėjusiu šiaurės pašvaisčių intensyvumu, radijo trukdymais bei elektros krūvais energijos bei ryšių perdavimo linijose. Pvz., 1989 m. vieno Saulės žybsnio metu išėjo iš rikiuotės visa Kanados Quebec provincijos energetinė sistema. Dar pavojingesni šie žybsniai dirbtiniams Žemės palydovams, kurių nesaugo Žemės atmosfera.

Taip jau sutapo, kad ilinins Saulės aktyvumo ciklo pagausėjimas tenka paskutinie-

siems šio tūkstantmečio metams — mokslininkai laukia, kad 2000-ųjų sausio-balandžio mėnesiais Saulė turėtų būti ypač aktyvi.

Saulės žybsniams tirti bei numatyti aktyviai ruošiamasi — Montana universiteto mokslininkų grupė, vadovaujama Richard Canfield, baigia darbą prie HESSI (High Energy Solar Spectroscopic Images) projekto. Šio projekto tikslas — registruoti Saulės gamaspinduliavimą žybsnių metu. NASA planuoja paleisti HESSI 2000-ųjų metų viduryje.

Kitas projektas, pavadintas SOLIS (Synoptic Optical Long-Term Investigations of the Sun), susideda iš visos eilės optinių Saulės teleskopų, vienas iš kurių nuolat registruos Saulės magnetinį lauką. Tai leis nuspėti visus Saulės žybsnius minučių tikslumu. Šis projektas turėtų pradėti veikti 2001-ųjų metų pradžioje.

Beausiai „stebukliai“

Prieš mėnesį Lietuvoje pasaulį išvydo septyni beausiai triušukai. Šie „gamtos stebuklai“ gyvena keliasdešimt kilometrų už Vilniaus, Lietuvos ir Baltarusijos pasienio kaime esančioje Makevičių sodyboje. Pasak biologo Daliaus Butkausko, labai retas atvejis, kai visi vienos vados triušukai gimė be ausų, ir gali būti pirmas ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje. Beausius triušukus atsivedė patelė, vardu Triusė. Trimetė Triusė

tai yra antroji vada. D. Butkus yra įsitikinęs, jog dėl triušukų ausų kalta Triusė, nes kad pasikeitė jos genas, atsakingas už embriono dailę, šiuo atveju ausų, vystymąsi, todėl ji turi visa beausė vada. Biologas D. Butkus žada triušukus iširti ir pabandyti juos sukryžminti. Remdamasis bandymais, mokslininkas bandys išvesti naują triušukų rūšį.

Pagal pasaulio spaudą D. G.

SKELBIMAI

Ivairūs

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukst
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Perrašome
vaizdajuostes!
Iš europinės ir amerikietiškos
sistemos ir atvirkščiai.
Tel. 708-857-8096.

Muzika vestuvėms ir
pokyliams!
Tel. 708-267-1645;
708-974-3919.
Virginijus Švabas.

Condo for sale
Great price, 2 bed., 2 bath condo
on first floor w/2 car garage. New
carpeting, new appliances. Immed.
poss. Call: Gloria Century 21/ac-
cent homefinders, 708-423-9111.

Parduodu Laser 90 m.
auto; langai automat., 2
durų, bėgiai turbo, 16
vožtuvų. Kaina \$2,000.
Tel. 773-255-4946.

773-535-9500

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX RESULTS
REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkaime ir pardavime namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 KMECK REALTORS
7822 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionaliai, sąžiningai ir asme-
niškai patarnaus. Įkainavimas
vėlu.

Ieškome patyrusių dažytojų,
turinčių savo transportą. Darbas
šiaurės vakarų priemiestyje. Teiraukitės
nuo 8 iki 10 val.
vakaro tel. 847-808-9109
angliškai arba rusiškai.

Taisome garažų duris ir
įdedame naujas. (Taip pat
spyrules, kabelius ir t.t.).
Dirbame 7 dienas per savaitę.
Tel. 630-327-3943.

Ieškome pilnlaikės auklės
Detroito priemiestyje. Priešo prie
algos mes jus apgyvendintume ir
parūpiname automobiliu.
Tel. 313-408-1515, palikite žinutę,
mes jums atsakysime.

Sv. Antano parapijos sodas, kuriame yra ir Aušros Vartų Marijos paveikslas.

žiaurumus, ir tyliai meldėmės, kad niekada tai nepasikartotų.

Kviečiame aplankyti šią mūsų Aušros Vartų Mariją ir ten pasimelsti. Važiukite į rytus nuo San Francisco, per Walnut Creek ir Concord iki ketvirtos Kalifornijos kelio (Highway No. 4), pravažiavus Pittsburg, Oakley miestelyje pasukite į pietus nuo ketvirtos kelio į O'Hara Ave., ir važiukite pusę mylios iki Sv. Antano bažnyčios, kuri yra dešinėje gatvės pusėje. Aušros Vartų Marija ir mažą trispalvę rasite bažnyčios sodelyje, ant vakarinės sienos.

Julija Liesytė ir Rimas Valaitis

Reginos Aleliūnaitės-Brinker sukurtas Aušros Vartų Marijos paveikslas, kuris dabar kabo Sv. Antano parapijoje, Oakley miestelyje, Kalifornijoje.

AUŠROS VARTŲ MARIJA KALIFORNIJOJE

Mazdaug 60 mylių į rytus nuo San Francisco, įlankos išsišakojimo apsuptyje Oakley miestelyje, Sv. Antano parapijos klebonas portugalas kun. Bernardino Andrade nutarė prie savo bažnyčios sukurti šventovę Marijos garbei. Tam tikslui jis parinko sodą, kuriame pavaizduotos viso pasaulio Dievo Motinos šventovės, bet pirmiausia ten tapo pavaizduota Aušros Vartų Marija per lietuvių parapijietės entuziazmą tam projektui.

San Francisco apylinkės lietuviai apie šitą planą sužinojo iš pranciškono vienuolio Kazimiero Laurino šių metų birželio pradžioje. Tuojau teiravomės apie tą projektą ir ruošėmės dalyvauti šventovės atidaryme.

Sitai šventovei Aušros Vartų Marijos paveikslą prieš keletą mėnesių sukūrė Sv. Antano parapijietė Regina Aleliūnaitė-Brinker. Darbą ji atliko su dideliu pasišventimu, panaudodama savo meninius gabumus ir paaukodama gan daug laiko. Iš spalvotų plytelių ji sukūrė puikų Marijos paveikslą. Kartu su savo šeima ji paruošė leidinėlį apie Lietuvą, jos geografinę padėtį, istoriją ir kultūrą. Leidinėlį išpausdino kun. Andrade ir dalijo per šventovės atidarymo vakarines šv. Mišias šių metų birželio 12 d., 5 val. vakare. Po Mišių buvo atidengtas Marijos paveikslas ir trispalvė.

Reginos Aleliūnaitės-Brinker tėveliai, Simonas ir Onutė Aleliūnai, šiai progai atkeliavo net iš Pittsburgh, Pennsylvania, ir kartu su lietuviais iš San Francisco apylinkės, per to vakaro šv. Mišias, garsiai lietuviškai sukalbėjo Teve Musų ir giedojo „Marija, Marija“ giesmę.

Po šv. Mišių visi susirinkome bažnyčios sodelyje, kur Reginos tėveliai atidengė Aušros Vartų Marijos paveikslą. Kun. Andrade po trumpo, tai progai paruoštos, kalbos paveikslą pašventino. Po pašventinimo susirinkusieji buvo pakviesti paragauti lietu-

viškų užkandžių. Reginos tėvelių atvežtų iš Pittsburgh, PA, bei pagamintų Marijonos Boyle ir Gražinos Amonienės. Julija Fraser ir kiti atvežė tai progai lietuviškų audinių, meno knygų, gintaro gaminių ir kitų darbų, kurie buvo išdėlioti ant stalų arba pakabinoti ant sienų. Parapijietiai labai domėjosi šiais lietuviškais eksponatais.

Regina Brinker ir Julija Fraser, per šv. Mišias ir per iškilmingą to vakaro programą dėvėjo tautinius rūbus, kuriais žavėjosi parapijietiai. Paaiškėjo, kad kai kurie tokių tautinių rūbų anksčiau nebuvo matę.

Regina ir jos tėveliai mus visus pakvietė į savo namus vakarienei, kur dalyvavo kun. Andrade. Pasikalbėjome apie Lietuvą, jos atgautą laisvę, žiauriai praeitį ir apie Marijos globą mūsų kraštui. Regina mums priminė, kad Marija tikrai padėjo Lietuvai atgauti nepriklausomybę 1991 metais. Ta proga paminėjome birželio 14 d. ir 1940-41 metų

LOS ANGELES, CA

RETO JUBILIEJAUS ŠVENTĖ

Š. m. birželio mėn. 27 d., sekmadienį, Los Angeles, CA, jaunimo tautinis ansamblis „Spindulys“ išpuodingai šventė savo 50 metų veiklos sukaktį. Ši sukaktis pradėta švęsti šv. Mišiomis Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Kun. Stanislovas Anuzis pasakė pamokslą, pasidžiaugė jaunimo gausa, ragino dažniau tokių susibūrimo sekmadienių. Iškilmingai giedojo parapijos choras ir solistė ansamblietė Vita Vilkienė. Po Mišių ir šiltų Uldukienės virtuvės užkandžių, visa parapija suguzėjo į Hollywood Palladium, kur turėjo vykti sukakties plati ir įvairi programa.

Ansamblio vadovė, mokytoja Danguolė Varnienė, sąmoningai pasirinko šią vietą, norėdama pagerbti savo motinos, mokytojos Onos Razutienės, atminimą, nes Hollywood Palladiume vykdavo ansamblio festivaliai ir publika juose džiugiai dalyvaudavo. (Iš tikrųjų, šio ansamblio istorija visiems laikams čia lieka neužmirštama: 1949 metais Los

Angeles buvo suorganizuota lietuviška mokyklėlė. Mokytoja Ona Razutienė iš jos parinko tautinių šokių grupę. Tokia tai buvo pradžia „Spindulio“, kuriam ji sėkmingai vadovavo iki 1987 metų, kai staigi netikėtai mirtis ją ištiko parapijos salėje. Ansambliui vadovavimą nuo tada, kaip asmeninį palikimą, perėmė gabi jos duklė Danguolė Varnienė, kurios pastangų ir sumanumo dėka ir vyko šis geriausias pavykęs „Spindulio“ pasirodymas).

Penkiasdešimtmečio veiklos minėjimui pritarimas buvo platus.

Yra kelios kartos tautinių šokių ansamblio veikloje pasisūžėjusios kaip dalyviai ir vėliau kaip mokytojai, todėl visi tokiame renginyje nuo širdžių pritarė. Tokių tarpe — Tadas Dabys ir Linas Polikaitis su šeimomis. Patys nuo ankstyvo amžiaus ansamblyje, dabar stojo į tos didžiulės šventės organizavimo ruošos eiles.

Zinia „Spindulio“ istorija šioje apylinkėje yra gili — lietuviškos išlaikymo pirmoji linija ir, šalia liuanistinės mokyklos, išgyvenęs paprotys, šeimų tarpusavimi bendravimui, susibūrimui naujų pažinčių, be griežtos disciplinos reikalavimų ar sugebėjimų. Natūralus tautinės samonės gyvybingumo atstovavimas. Tačiau niekas kitas taip atkakliai, palyginus su šokiais, nepratino mažųjų dainavimo, nepritaikė dainavimo metodinių pradmenų mažamečiams. Lietuva — dainų šalis, šokis ir daina, daina ir šokis mūsų liaudyje laikosi gaivalingo vientisumo. Šios šventės jubiliejinėje ekstatėje Hollywood Palladium susirinkusieji turėjo progos tai pajusti (ir labai mieliai, tarp kitko, dar prisimena savo pokalbiuose) vaikų, jaunuolių, vyresnio amžiaus chorų dalyvavimą šokiuose. Šventės turinį puikiai pajavirino Sv. Kazimiro pa-

riapijos choras, o taip pat trijų elektroninių instrumentų aranžuotė (puikiai atlikta Jono Aro bei jo trijų draugų amerikiečių) ir „Spindulio“ praeities vaizdai ekranuose — istorinės vertės medžiaga (Aloyzo Razučio koordinacija). Muz. Viktoras Ralys dirgavo šventės atidarymo iškilmėms ir „Spindulio“ visiems šokiams, kurių buvo daugiau dvidešimties, išlaikyto ritmo pakilia energija.

Svečiai šokėjai atliko šokius etninių instrumentų akompanimento labai geruose įrašuose. Čikagos „Grandis“ ir Toronto „Gintaras“ neabejotinai patios stipriausios tautinių šokių mokyklos išievojė, atliko po trejetą šokių. Labai šiltai žiūrovai juos priėmė ir vertino jų ilgo darbo, didelės kėlonės pastangas. Šioje šventėje jie pritapo skirtinga choreografija, ir, tuo paryškino lietuviškumo grožį mūsų liaudies šokyje. Nelabai kiek atsiliko ir losangeliečiai, gal kiek skirtingiau, ypač veteranai šokėjai — dailios išvaizdos vyrai ir merginos, mišriam chorui pritariant: „oi, berneli, negerai, negerai, kam tu klumpes sumainei...“, rodos, visa didžiulė auditorija pasidavė ritmingai nuotakai klumpių taušėjimui. Buvo lyrinių momentų, kai pati ansamblio vadovė, mokytoja Danguolė Varnienė, grakščiai sukosi „Motinėle“, obolele“ dainos posmuose su mažiausiomis šokėjomis, o taip pat ir vidutinio amžiaus. Keturių kartų, nuostabi daina/šokis! Jubiliejinės penkiasdešimtmečio šventės atgarsiai palietė ir nelabai tinkamus auditorijos garsikalbių trūkumus — sunku buvo suprasti šventės pranešėjos žodžius (A. Nelsaitė-Narbutienė), iškilmių atidarymo kalbą (Vakarų apygardos pirm. Angelė Nelsienė) neilga sveikinimą (gen. garbės konsulas Vytautas (Čekauskas) ir deklamuotojos (Violeta Gedgaudienė). Tačiau suktinis — paskutinis po ilgos, įdomios, gražios programos, išlygino visus nesklaidumus. Laimėjimų traukimą vikriai pravedė „Spindulio“ pirm. Auris Jarašūnas ir „Tėvynės maršui“ (muzikės Giedros Gudauskienės) skambant, ovacijomis palydint, visi programos dalyviai tvarkingai aplėdo auditoriją. Jono Aro orkestras po trumpučių pertraukos, linksmo visus dalyvius pabendravimo poilsyje.

Praėjo reto jubiliejaus šventė, liko ji atsiminimų pokalbiuose gyva, vis kuo nors, dar

neišsakytu, gaivinama. Labai gerai paruoštas jubiliejinis leidinys tebėra minimas. Ten, nuosekli įvykių raida nuotraukose, aiškūs neilgi užrašai, ansamblio steigėjos mokytojos Onos Razutienės suglausta biografija ir išsami ansamblio veiklos santrauka ir daug daug jaunų veidų. „Spindulio“ ateities spektras, simboliškai įtikinantis ženklas: jaunatviškas judesys, laiko srovė. Graži šokėjų pora pačiame viduryje. Gražus geriausias kokybės leidinio popierius, puošmena gražios mūsų visų praeities.

Jubiliejinį leidinį paruošė ir medžiagą rinko buvęs ansamblio dalyviai šokėjai ir didelio patyrimo žurnaliste/redaktorė Valerija Baltušienė.

Stasė V. Pautienienė

HERBAS PUOŠ A. BARANAUSKO PAMINKLĄ

Skulptoriaus Gedimino Jokūbonio paminklo vyskupui Antanui Baranauskui postamente bus iškaltas vyskupo herbas. Pasak autoriaus, iškalti ant pjedestalo Seinų vyskupijos ganytojo insignijas pagaidavo Lenkijos Elko vyskupas.

Skulptorius sakė, kad Lietuvoje buvo labai sunku rasti vyskupui A. Baranausko herbą. Bronzinį herbo antspaudą Anykščiuose, A. Baranausko muziejaus rūsyje, atsitiktinai aptiko vyskupo giminaičiai. Puošnaus herbo mėlyną foną įkomponuota auksinė pasaga ir kryžius. Paminklo postamente bus tik šiedu elementais, o gausių herbo papuošimų atsisakys.

Paminklas poetui ir vysku-

Vysk. Antanas Baranauskas.

pui, Lenkijos lietuvių pagėdavimu, pradėtas kurti prieš septynerius metus. Planuota A. Baranausko skulptūrą Seinuose pastatyti šių metų vasaros pradžioje, bet spartesniam G. Jokūbonio, kuriam pernai atlikta sunki širdies operacija, darbui trukdė zvarbus pavaras ir nepakeliamos vasaros kaitros. Dabar Lietuvos dailininkų sąjungos monumentaliosios skulptūros ir vitražo centre Kirtimuose dar nesujungtas tris granitinio paminklo dalis po atviru dangumi kruopščiai šlifuoja meistrai ir pats autorius. G. Jokūbonis tikisi, kad rudenį, galbūt lapkričio mėnesį, minint poeto ir vyskupo mirties datą, apie keturių metrų aukščio A. Baranausko paminklas stovės priešais Seinų katedrą. (Elta)

A. † A. ANTANUI MIKŠTUI

mirus, mielai draugei PAULYTEI ir giminėms reiškiu nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdžiu.

Jadvyga Aukščiūnienė

NUKRITO VASAROS KAINOS IŠ NEW YORKO Į

VILNIŲ FINNAIR LINIJA

Liepos 21 d. - rugpjūčio 31 d.	\$556
Rugsėjo 1 d. - 30 d.	\$484
Spalio 1 d. - gruodžio 14 d.	\$406
Sausio 6 d. - kovo 30 d.	\$406

Plius mokesčiai.

Kelionės trukmė nuo 1 savaitgalio iki 3 mėnesių. Bilietus nupirkti iki rugpjūčio 16 d. Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų.

VYTIS TRAVEL

40-24 - 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979

E-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
WEB SITE: WWW.VYTIS TOURS.COM

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

Mutual Federal Savings and Loan Association of Chicago

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Casimir G. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

Šventės pabaiga — šokėjai su mokytojais-vadovais viduryje. Iš kairės: Marius Polikaitis, Violeta Fabianovich („Grandis“, Čikaga), Danguolė Varnienė („Spindulys“), Juozas ir Rita Karasiejai („Gintaras“, Toronto), S. Barysienė („Spindulys“), prie scenos Viktoras Ralys, o scenoje Sv. Kazimiro parapijos choras.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos ir apylinkių skaitai ir skautės jau stovyklauja Rako stovyklavietėje, Custer, Mich. Tėveliai kviečiami šį savaitgalį aplankyti stovyklautojus. Michigano valstija kelia labai griežtus reikalavimus stovyklautojams ir jų lankytojams, todėl atvykus stovyklon prašoma tuoj pat apie jūsų atvykimą pranešti stovyklos vadovybei ir susipažinti su nuostatais. Primenama, kad stovyklon draudžiama atsivežti šuniukus ar kitus gyvulius. Taip pat neleidžiama atvežti vaikams maisto produktų, ledų ar saldumynų. Primenama, kad stovykloje svečiams neleidžiama nakvoti, todėl prašoma iš anksto pasirūpinti nakvynėmis apylinkės viešbučiuose ar moteliuose. Vadovai ir vadovės yra atsakingi už stovyklaujancius, todėl be stovyklos viršininko ir be vadovų žinios neleidžiama išvesti ar išvežti vaikus už stovyklos ribų. Tikima, kad jūsų apsilankymas bus visiems vispasiškai malonus.

RAKO STOVYKLOS ADRESAS IR TELEFONAI

Rako stovyklos adresas: CAMP RAKAS, Custer, MI. Telefonai: Administracija ir ambulatorija — 616-737-3440; „Aušros Vartų“ — 231-757-2572; „Kernavės“ — 231-757-3372; „Lituanicos“ — 616-757-2791; „Nerijos“ — 616-757-3693;

Kviečiame Suvalkiečių draugijos narius ir visus tuos, kurie norėtų tapti šios draugijos nariais, atvykti į pusmetinį susirinkimą, vykiantį rugpjūčio 3 d., antradienį, 1 val.p.p. VD Šaulių rinktinės patalpose. Bus svarstomi artėjančios gegužinės reikalai. Po susirinkimo A. Ramanauskienė prizadėjo visus pavaisinti.

Cicero LB apylinkė vaizins visus svečius kava ir pyragaičiais, papuoštais šypsenais. Visi kviečiami į linksmą vasaros gegužinę rugpjūčio 15 d., sekmadienį, nuo 12 val. Pasaulio lietuvių sodelyje. Rengia LB Vidurio vakarų apygardos valdyba.

Rugpjūčio 1 d., sekmadienį, 12 val.p.p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje išgirsime kun. Algirdo Palioko, SJ, Pal. J. Matulio misijos kapeliono, pasakojimą apie dvasinę, moralinę padėtį Lietuvoje. Kviečiame pasiklausyti!

Gene Sabaliauskienė — viena iš Pasaulio lietuvių centre vykstančių „Bingo“ žaidimų tartininkų. Rengti „Bingo“ žaidimus padeda ne tik Gene, bet ir jos vyras Antanas bei daugelis kitų savanorių.

Nuotr. Indrės Tījūnėlienės

Nepamirškite, kad jau netoli „Draugo“ vasaros šventė gamtoje — t. marijonų sodelyje, Čikagoje (prie mūsų dienraščio patalpų). Ji ruošama rugpjūčio 22 d., sekmadienį, prasidės šv. Mišiomis t. marijonų koplyčioje 11:30 val. r., 12 val. pietūs, atgaiva — visą dieną, o be to, muzika, programėlė, svečiai iš arti ir toli, laimėjimai. Iki pasimatymo!

Povilas Vaičekas iš Čikagos dalyvauja lietuviškų studijų savaitėje Dainavoje, kur klausytojus supažindins su Aleksandro Slavino Tel Avive (Izraelyje) išleista knyga „Pompejos žlugimas“. Knyga buvo išleista 1997 m. pabaigoje, parašyta rusų kalba, joje pateikta gana daug tendencingos informacijos. Studijų poilsio savaitė Dainavoje vyks rugpjūčio 8-14 d.

„Židinio“ pamaldos vyks šeštadienį, rugpjūčio 7 d., 4 val.p.p. jezuitų koplyčioje Čikagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami šiose pamaldose pagarbinti Dievą su dangun paimtąja šv. Marija.

Ateitininkų tradicinis Studijų savaitgalis Dainavoje vyks rugsėjo 3-6 d. (JAV Darbo šventės savaitgalio metu). Visi ateitininkai ir jų šeimos kviečiami dalyvauti. Registruoti pas Ritą Venclovienę tel. 847-940-0233, arba e-paštu (venclovas@aol.com).

Lietuvių katalikų religinė šalpa prašo savo aukotojus gražinti laimėjimų knygtės šakneles su atitinkama auka. Loterijos, kuri vyks rugpjūčio 8 dieną, pelnas bei pridėtos aukos padeda LKRS toliau sėkmingai teikti taip reikalingą pagalbą Lietuvos Katalikų Bažnyčiai ir įvairioms jos organizacijoms. Čekius rašykite ir siųskite: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Visos aukos, aukotos LKRS, nurašomos nuo mokesčių.

„Pipirų ratelis“ — ikimokyklinė vaikų istaiga — laukia naujų pipiriukų 1999-2000 mokslo metams! Ratelio užsiėmimai prasideda rugpjūčio 9 d. ir vyks trečiadieniais bei penktadieniais nuo 9:30 ryto iki 11:30 ryto. Prašome pasirinkti jums patogią dieną. Susiję mes dainuojame, skaičiuojame, šokame, žaidžiame, gražiai bendraujame lietuviškoje aplinkoje. Kreipkitės į Elytę Reklaitytę-Sieczkowskį tel. 708-403-7858.

Illinois gubernatoriaus George Ryan sveikina etninių mažumų žiniasklaidos atstovus jų garbei suruoštamame priėmime, vykusiame Čikagos J. Thompson pastate liepos 22 d.

GUBERNATORIAUS G. RYAN PLANAS

Liepos 21 d. Illinois gubernatoriaus George Ryan pasirašė naują ketverių metų 160 mln. dolerių planą, pagal kurį Čikagos priemiestiuose bus ne tik rūpinamasi jau įsteigtais

parkais ir kitomis poilsio vietomis, bet ir perkamos naujos žemės tokiems parkams kurti. Taip pat bus įrengiami nauji dviračių takeliai, atnaujinami zoologijos sodai. Schauburg priemiestyje statomas naujas amerikietiško futbolo sporto kompleksas.

„SPALVŲ ŽENKLAI“ BALZEKO MUZIEJUJE

Rugpjūčio 6 — rugsėjo 24 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) veiks nauja dailės paroda „Spalvų ženklai“. Parodoje išvysime Batavia miestelyje, Illinois valstijoje, gyvenančius lietuvių kilmės dailininkes Rosalies Waranios Vass spalvingus, mišria technika atliktus darbus.

Rosalie Vass tėvai — imigrantai iš Lietuvos — susipažino ir apsigėdė Cicero mieste, netoli Čikagos. Po to išvažiavo į Dundee, esantį Wisconsin valstijoje. Ten užaugino šešis vaikus. Rosalie buvo jauniausioji, ir jai buvo suteikta galimybė mokytis privačioje meno mokykloje. Vėliau ji baigė Alverno kolegiją Milwaukee mieste. Rosalie motina Anna Jonaitis Waranios entuziastingai rėmė vaikų pastangas įsigyti išsilavinimą, nes pati tebuvo baigusi aštuonis mokyklos skyrius.

Rosalie Vass kuria jau 45 metus. Savo darbus yra ekspozavusi įvairiose Amerikos kolegijose, galerijose, daugelyje universitetų, muziejų. Jos kūrinių yra įsigiję ligoninės, korporacijos ir privatus asmenys.

Dailininkė kuria akvarele ir akrilinėmis dažais. Kūrybos objektai — daiktai ir įvykiai iš jos gyvenimo. Naudojami simboliai ir motyvai atpažintami, tačiau nėra sukurti realistiniu stiliumi. Rosalie sako, kad jos darbai pasakoja apie tik jos patirtus įvykius, keles, prisiminimus. Atrodytų, kad tokie kūriniai turėtų būti suprantami ir aiškūs tik pačiai dailininkei, tačiau visuomet atsiranda žmonių, kurių patirtys panašios į jos ir kurie puikiai supranta jos kūrybą. O tai ir teikia menininkei daugiausiai džiaugsmo.

Rosalie Waranios Vass paroda „Spalvų ženklai“ atidaroma rugpjūčio 6 d., penktadienį, 7 val. vakaro. Dailininkė dalyvaus atidarant parodą.

Parengė Karilė Vaitkutė

KAIP SVEIKAI PASENTI

Liepos 21 d., trečiadienį, karščių nepabūgęs dr. A. Razma, vyresnysis, atvyko į „Seklyčią“, kad patartų ir nurodytų, kokiais būdais mes, stipriai senstėję, atseit „vyresnieji“ lietuviai, galėtume prailginti savo gyvenimą arba, dr. Razmos žodžiais tariant, kaip galima būtų „sveikai pasenti“. Dr. A. Razma aiškino, kad dabartinis mūsų amžius, kurį vadina „brandos amžiumi“, yra atlyginimas už atliktus darbus. Sakė, kad jam paciau medicinos neleidžia užmiršti „Internetas“ ir abu medikai sūnūs.

Žmogaus amžiaus vidurkis ilgeja. Dabar jis vyrams yra 76 metai, o prieš 60 metų buvo tik 47. Šiuo metu galvojama, kad neuzilgo žmonės galės išgyventi iki 100 ar 120 metų. Tiesa, moterys ilgiau gyvena už vyrus, tik turėtų nerūkyti ir nebendrauti su rūkančiais (taip apsaugotų nuo plaučių vėžio). Dr. A. Razma davė patarimų, kaip prailginti gyvenimą. Patarimus jis gavo per „Internetą“ iš garščių Mayo klinikų. Tai: 1. Valgyti balansuotą maistą, laikytis dietos, kai 5 kartus per dieną valgomos daržovės ir vaisiai; 2. Reikia mankštintis, bet prieš pradėdant mankštinimosi programą, reikia pasitarti su gydytoju; 3. Reguliariai tikrinti sveikatą — tiek kartų, kiek gydytojas liepia atėti jam „pasirodyti“; 4. Nerūkyti, nes mesti rūkyti niekada nėra vėlu; 5. Saugotis, kad nepargriūtumėte — kad niekas nespainiotų „po kornis“ namuose ar gatvėje. Au-

tomobilyje užsidėti diržą; 6. Stengtis būti aktyviems, palaikyti ryšius su šeima, giminiiais, draugais; 7. Nenušaldyti žiemą ir neperkaisti vasarą; 8. Jei kas išgeria, tai „su saiku“, nepadaugini; 9. Žiūrėti į gyvenimą pozityviai ir dirbti, ką mėgsti, atseit, kaip amerikiečiai sako, turėti „hobby“ — tai yra didelė atgaiva; 10. Susitvarkyti asmeniškus ir piniginius reikalus, kad kuo mažiau reiktų priklausyti nuo kitų“.

Dr. A. Razma kartojo, kad negalima sustoti jėdėjus, nes mankšta, dieta ir pozityvus nusistatymas padeda žmogui gyventi. Ligos, kurias paveldime, yra beveik nepagydomos — reikia susitaikyti su likimu. Ligos, kurios kamuoja ne tik vyresnius žmones yra: širdies infarktai, smegenų insultai ir vėžys. Kol arterijos nesusiaurėjusios — viskas gerai. Reikia stengtis, kad nuosėdos jų nesusiaurintų ir neuzdarytų.

Nuo širdies smūgio gintis galima kasdien geriant po pusę aspirino tabletes. Reikia visą laiką tikrintis kraują, ar nėra per daug cholesterolio ar cukraus. Gerti kalcio tabletes ir hormonus (ypač moterims), norint išvengti osteoporozės. Dažniausiai susergama plaučių vėžiu, po to dažnai pasitaiko žarnyno (dažniausia storosios žarnos) vėžys. Moterims reikia saugotis krūtų, gimdos vėžio, vyrams — prostatos. Labai svarbu vėžį pastebėti, diagnozuoti laiku. Tas padaro ma tada, kai reguliariai tikrinama sveikata. Nereikia

„Seklyčioje“ dr. Antanas Razma, vyresn., skaitė pasikait apie tai, kaip sveikai pasenti.

laukti, kol kas nors pradės žvėriškai skaudėti ar kraujuoti.

Dr. A. Razma parodė dvi vaizdajuosles. Pirmoji — apie gimnastiką, mankštą ir vaikščiojimą. Labai suprantamai parodyta, ką ir kada reikia daryti širdies ir plaučių stiprinimui. Antrąją vaizdajuosle sunku buvo atsigerėti — nuostabios rudens arba galbūt senatvės panoramos, įvairiaspalviai medžiai, pasakiškų gėlių įvairovė. Į tą spalvų simfoniją įpinta gilių minčių ir poezijos apie gyvenimo prasmę.

Visi esame dėkingi dr. A. Razmai už tokią įdomią, svarbią ir kartu paguodžiančią paskaitą. Smagu, kai su senų žmogumi nesielgiama kaip su atgyvena ar daiktu, o parodomu, kad senatvė yra tik drabužis, kuris nors ir lopomas, bet dar gali pridengti ir kūną, ir sielą.

Emilija J. Valantinienė

Nepailstantys savanoriai padeda rinkti lėšas Pasaulio lietuvių centrui išlaikyti, trečiadienio vakarais gamindami maistą „Bingo“ lošėjams. Iš k. Linas Norušis, Linas Šoliūnas, Kastytis Šoliūnas ir Antanas Kušeliauskas. Nuotr. Indrės Tījūnėlienės

Renginiai

Jeigu niekur nevažiuosite rugpjūčio 21-22 dienomis, būtinai atvykite į didžiulę Čikagos oro ir vandens šventę („The Chicago Air & Water Show“), kurioje praėjusiais metais pabuvojo net 2.2 mln. žmonių. Šventė vyks North Ave — prie pat Michigano ežero. Nuo 9 iki 10:30 — vandens žaidimai, nuo 11 iki 4 val.p.p. — oro. Tikimasi, kad dalyvaus JAV karo lektuvai, parašiutininkai, oro akrobatų komanda ir kt. Tel. 312-744-3315.

Pažinkite Čikagos miestą vasarą — leiskitės į ekskursiją laivu! „Čikagos žvaigždė“ („Star of Chicago“), kuri išplaukia iš Navy Pier, jus nuplukdys prie įdomiausių Čikagos didmiesčio kampelių. Atvykę galėsite pasirinkti tris maršrutus: apžiūrėti Čikagos architektūrą (laivas išvyksta 10 val., 11:30 val., 1 val., 2:30 val., 4 val.; suaugusiems — 14 dol., pensininkams — 12 dol.,

vaikams — 7 dol.), apžiūrėti ežero įžymybes (nuo 10 val. r. iki 11 val. v., ekskursijos kas 30 min.) ir pasinaudoti „vandens taku“ (nuo 10 val. r. iki 6 val. v., ekskursijos kas 15 min.). Skambinkite tel. 312-222-9328.

Neatsisakykite dalyvauti Lietuviškoje šokių dienoje („Lithuanian Day Dance“), kuri vyks rugpjūčio 20 d., penktadienį, pietinėje Čikagos pusėje (6117 S. Kedzie Ave)! Renginių prasidės 12:30 val., šokiai — 1 val.p.p., visą dieną jus linksmins Joe Pat orkestras, garuos lietuviškas maistas ir skaniosios bandelės su lašunukais! Galima atvykti su tautiniais drabužiais. Įėjimas — nemokamas. Tel. 312-747-0440 ir 312-744-0323.

Koncertai

„Ravinia 99“ — kasmetinis Čikagos muzikos festivalis tęsiasi. Liepos 31 d., šeštadienį, — rusų kompozitorių kūrinius atliks Čikagos simfoninis or-

kestras ir Tzimon Barto (fortepijonas). Pradžią — 8 val.

Rugpjūčio 1 d., sekmadienį, kompozitoriaus F. Mendelssohn kūrinius gies Čikagos simfoninis orkestras ir N. Salerno-Sonnenberg (smuikas). Pradžią — 7 val.

Rugpjūčio 2 d., pirmadienio, vakaras bus skirtas kompozitoriaus R. Schumann muzikai. Pradžią — 7 val.

Rugpjūčio 3 d., antradienį, — blizuo dainininkai Shawn Colvin ir Keb' Mo'. Pradžią — 8 val.

Festivalis „Ravinia 99“ vyksta Čikagos priemiestyje Highland Parke. Bilietus užsakyti galite tel. 847-266-5100, faksu — 847-266-0641 ir kompiuteriniame puslapyje: www.ravinia.org

Čikagos ir priemiestių bibliotekose galite įsigyti bilietus (ant pievelės) nemokamai (jeigu dar yra likę). Prie įėjimo prieš koncertų pradžią studentai taip pat gali įsigyti bilietus (ant pievelės) nemokamai.

SKELBIMAI

• Dr. Petras Kisieliū praneša, kad jo praktiką Cicero, IL, perėmė dr. Russell Miller, šeimos gydytojas ir chirurgas. Kreiptis tel. 708-652-4150. Kabineto valandas rasite kiekvieną šeštadienį antrame „Draugo“ puslapyje prie gydytojų skelbimų.

• Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus gegužinė įvyks 8. m. rugpjūčio 1 d., sekmadienį, 12:30 p.p. Ateitininkų namų ažuolyne. Bus skanūs pietūs, gausios geriamos, dovanų paskirstymas ir kitokie malonumai. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuoširdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbą su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730. (sk.)

ARAS ROOFING
Klaipėdos
Tel. 1 773 838 1050

773-535-9500